ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τμήμα μείζονος συνθέσεως)

της 1ης Ιουλίου 2008 *

Στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C-341/06 P και C-342/06 P,

με αντικείμενο δύο αιτήσεις αναιρέσεως δυνάμει του άρθρου 56 του Οργανισμού του Δικαστηρίου, οι οποίες ασκήθηκαν στις 4 Αυγούστου 2006,

Chronopost SA, με έδρα το Issy-les-Moulineaux (Γαλλία), εκπροσωπούμενη από τον D. Berlin, avocat (C-341/06 P),

La Poste, με έδρα το Παρίσι (Γαλλία), εκπροσωπούμενη από τον H. Lehman, avocat (C-342/06 P),

αναιρεσείουσες,

όπου οι λοιποί διάδικοι είναι:

η **Union française de l'express (UFEX),** με έδρα το Roissy-en-France (Γαλλία),

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

η **DHL Express (France) SAS,** πρώην DHL International SA, με έδρα το Roissy-en- France,

η **Federal express international (France) SNC,** με έδρα το Gennevilliers (Γαλλία),

η **CRIE SA,** υπό δικαστική εκκαθάριση, με έδρα το Asnières (Γαλλία),

εκπροσωπούμενες από τους E. Morgan de Rivery και J. Derenne, avocats,

προσφεύγουσες πρωτοδίκως,

η **Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων,** εκπροσωπούμενη από τον C. Giolito, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθής πρωτοδίκως,

η **Γαλλική Δημοκρατία,** εκπροσωπούμενη από τους G. de Bergues και F. Million, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

παρεμβαίνουσα πρωτοδίκως,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τμήμα μείζονος συνθέσεως),

συγκείμενο από τους B. Σκουρή, Πρόεδρο, P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas, K. Lenaerts, Γ. Αρέστη και U. Lõhmus, προέδρους τμήματος, P. Kūris, E. Juhász, A. Borg Barthet, J. Malenovský (εισηγητή), E. Levits και A. Ó Caoimh, δικαστές,

γενική εισαγγελέας: E. Sharpston
γραμματέας: R. Grass

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις της κατά τη συνεδρίαση της 6ης Δεκεμβρίου 2007,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με τις αιτήσεις τους αναιρέσεως, η Chronopost SA (στο εξής: Chronopost) (C-341/06 P) και η La Poste (Γαλλικά Ταχυδρομεία) (C-342/06 P) ζητούν την αναίρεση της αποφάσεως του Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 7ης Ιουνίου 2006, T-613/97, UFEX κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 2006, σ. II-1531, στο εξής: αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση).

2 Με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, το Πρωτοδικείο ακύρωσε εν μέρει την απόφαση 98/365/ΕΚ της Επιτροπής, της 1ης Οκτωβρίου 1997, σχετικά με τις ενισχύσεις που φέρεται ότι χορήγησε η Γαλλία στην SFMI-Chronopost (ΕΕ 1998, L 164, σ. 37, στο εξής: επίδικη απόφαση).

Τα πραγματικά περιστατικά της κύριας δίκης

3 Τα πραγματικά περιστατικά της κύριας δίκης εκτίθενται στις σκέψεις 2 έως 18 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως ως εξής:

«2 Τα Γαλλικά Ταχυδρομεία [La Poste], τα οποία δραστηριοποιούνται, υπό καθεστώς μονοπωλίου εκ του νόμου, στον τομέα της παροχής κοινών ταχυδρομικών υπηρεσιών, αποτελούσαν μέρος της γαλλικής διοικήσεως μέχρι το τέλος του 1990. Από την 1η Ιανουαρίου 1991 είναι οργανωμένα ως νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου 90-568, της 2ας Ιουλίου 1990, σχετικά με την οργάνωση της δημόσιας υπηρεσίας των ταχυδρομείων και των τηλεπικοινωνιών [*JORF* (Επίσημη Εφημερίδα της Γαλλικής Δημοκρατίας) της 8ης Ιουλίου 1990, σ. 8069, στο εξής: νόμος 90-568]. Ο νόμος αυτός επιτρέπει στη La Poste να ασκεί ορισμένες δραστηριότητες υπό καθεστώς ανταγωνισμού, στις οποίες περιλαμβάνεται, μεταξύ άλλων, η διεκπεραίωση επείγουσας αλληλογραφίας.

3 Η Société française de messagerie internationale (στο εξής: SFMI) είναι εταιρία ιδιωτικού δικαίου, στην οποία ανατέθηκε, από το τέλος του 1985, η άσκηση της υπηρεσίας διεκπεραιώσεως επείγουσας αλληλογραφίας της La Poste. Η επιχείρηση αυτή συστάθηκε με εταιρικό κεφάλαιο 10 εκατομμυρίων γαλλικών φράγκων (FRF) (περίπου 1 524 490 ευρώ), κατανεμημένο μεταξύ της Sofipost (66 %), χρηματοπιστωτικής εταιρίας που ανήκει κατά 100 % στη La Poste, και της TAT Express (34 %), θυγατρικής της αεροπορικής εταιρίας Transport aérien transrégional (στο εξής: TAT).

4 Ο τρόπος εκμεταλλεύσεως και εμπορίας της υπηρεσίας διεκπεραιώσεως επείγουσας αλληλογραφίας την οποία παρείχε η SFMI υπό την επωνυμία EMS/Chronopost καθορίστηκε με εγκύκλιο του Υπουργείου Ταχυδρομείων και

Τηλεπικοινωνιών της Γαλλίας της 19ης Αυγούστου 1986. Σύμφωνα με την εγκύκλιο αυτή, η La Poste όφειλε να παρέχει στην SFMI υλικοτεχνική και εμπορική υποστήριξη. Οι σχέσεις μεταξύ της La Poste και της SFMI ρυθμίζονταν με συμβάσεις, η πρώτη από τις οποίες ανάγεται στο 1986.

5 Το 1992 πραγματοποιήθηκε αναδιάρθρωση της δραστηριότητας διεκπεραιώσεως επείγουσας αλληλογραφίας την οποία ασκούσε η SFMI. Η Sofipost και η TAT σύστησαν μια νέα εταιρία, την [Chronopost], στην οποία κατείχαν και πάλι το 66 % και το 34 % των μετοχών αντιστοίχως. Η εταιρία Chronopost, η οποία είχε αποκλειστική πρόσβαση στο δίκτυο της La Poste μέχρι την 1η Ιανουαρίου 1995, επικεντρώθηκε στη διεκπεραίωση της εγχώριας επείγουσας αλληλογραφίας. Η SFMI εξαγοράστηκε από την GD Express Worldwide France, θυγατρική μιας διεθνούς κοινής επιχειρήσεως στην οποία μετείχαν η αυστραλιανή εταιρία TNT και τα ταχυδρομεία πέντε χωρών, η συγκέντρωση δε αυτή επιτράπηκε με απόφαση της Επιτροπής της 2ας Δεκεμβρίου 1991 (υπόθεση IV/M.102 — TNT/Canada Post, DBP Postdienst, La Poste, PTT Poste και Sweden Post) (ΕΕ C 322, σ. 19). Η SFMI διατήρησε τη διεθνή δραστηριότητα διεκπεραιώσεως επείγουσας αλληλογραφίας, χρησιμοποιώντας την Chronopost ως αντιπρόσωπο και για την παροχή υπηρεσιών κατά τη διεκπεραίωση στη Γαλλία των διεθνών ταχυδρομικών της αποστολών (στο εξής: SFMI-Chronopost).

6 Η Syndicat français de l'express international (SFEI) [...] αποτελεί επαγγελματική ένωση γαλλικού δικαίου που περιλαμβάνει όλες σχεδόν τις εταιρίες παροχής υπηρεσιών επείγουσας αλληλογραφίας οι οποίες ανταγωνίζονται την SFMI-Chronopost.

7 Στις 21 Δεκεμβρίου 1990 η SFEI υπέβαλε καταγγελία στην Επιτροπή [των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων] για τον λόγο, ιδίως, ότι η υλικοτεχνική και εμπορική υποστήριξη που παρείχε η La Poste στην [SFMI-Chronopost] υπέκρυπτε κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 92 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρου 87 ΕΚ). Με την καταγγελία επέκρινε κυρίως το γεγονός ότι η αμοιβή που κατέβαλλε η SFMI για την υποστήριξη που της παρείχε η La Poste δεν ανταποκρινόταν στις συνήθεις συνθήκες της αγοράς. Κατά την καταγγέλλουσα, η διαφορά μεταξύ του αγοραίου τιμήματος για την παροχή τέτοιων υπηρεσιών και του πράγματι καταβαλλομένου από την [SFMI-Chronopost] τιμήματος συνιστούσε κρατική ενίσχυση. Στην καταγγελία είχε επισυναφθεί μια οικονομική μελέτη που εκπονήθηκε κατόπιν παραγγελίας της SFEI από την εταιρία παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών Braxton [στο εξής: Braxton], προκειμένου να υπολογισθεί το ποσό της ενισχύσεως κατά την περίοδο 1986-1989.

8 Με έγγραφο της 10ης Μαρτίου 1992, η Επιτροπή ενημέρωσε τη SFEI ότι η καταγγελία της τέθηκε στο αρχείο. Στις 16 Μαΐου 1992 η SFEI και άλλες επιχειρήσεις άσκησαν κατά της αποφάσεως αυτής προσφυγή ακυρώσεως ενώπιον του Δικαστηρίου. Κατόπιν της αποφάσεως της Επιτροπής της 9ης Ιουλίου 1992, με την οποία ανακλήθηκε η απόφαση της 10ης Μαρτίου 1992, το Δικαστήριο έκρινε ότι δεν συνέτρεχε λόγος να αποφανθεί (διάταξη του Δικαστηρίου της 18ης Νοεμβρίου 1992, C-222/92, SFEI κ.λπ. κατά Επιτροπής, που δεν έχει δημοσιευθεί στη Συλλογή).

9 Κατόπιν αιτήματος της Επιτροπής, η Γαλλική Δημοκρατία της διαβίβασε πληροφορίες με έγγραφο της 21ης Ιανουαρίου, με τηλεομοιοτυπία της 3ης Μαΐου 1993 και με έγγραφο της 18ης Ιουνίου 1993.

10 Στις 16 Ιουνίου 1993 η SFEI και άλλες επιχειρήσεις άσκησαν ενώπιον του tribunal de commerce de Paris προσφυγή κατά της SFMI, της Chronopost, της La Poste και άλλων. Στην προσφυγή είχε επισυναφθεί μια δεύτερη μελέτη της [Braxton], με την οποία ενημερώνονταν τα στοιχεία της πρώτης μελέτης και διευρυνόταν η περίοδος υπολογισμού της ενισχύσεως μέχρι το τέλος του 1991. Με απόφαση της 5ης Ιανουαρίου 1994, το tribunal de commerce de Paris υπέβαλε στο Δικαστήριο διάφορα προδικαστικά ερωτήματα ως προς την ερμηνεία του άρθρου 92 της Συνθήκης και του άρθρου 93 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 88 ΕΚ), ένα από τα οποία αφορούσε την έννοια της κρατικής ενισχύσεως υπό τα δεδομένα της παρούσας υποθέσεως. Η Γαλλική Κυβέρνηση κατέθεσε ενώπιον του Δικαστηρίου, ως παράρτημα των παρατηρήσεών της, της 10ης Μαΐου 1994, μια οικονομική μελέτη που είχε εκπονηθεί από την εταιρία Ernst & Young. Με απόφαση της 11ης Ιουλίου 1996, C-39/94, SFEI κ.λπ. (Συλλογή 1996, σ. I-3547 […]), το Δικαστήριο έκρινε ότι "η παροχή υλικοτεχνικής και εμπορικής υποστηρίξεως από δημόσια επιχείρηση στις ιδιωτικού δικαίου θυγατρικές της, οι οποίες ασκούν δραστηριότητα για την οποία επιτρέπεται ο ανταγωνισμός, μπορεί να συνιστά κρατική ενίσχυση υπό την έννοια του άρθρου 92 της Συνθήκης, αν η λαμβανόμενη ως αντιπαροχή αμοιβή είναι κατώτερη από αυτήν που ζητείται υπό τις συνήθεις συνθήκες της αγοράς" (σκέψη 62).

11 Εν τω μεταξύ, με έγγραφο της Επιτροπής της 20ής Μαρτίου 1996, η Γαλλική Δημοκρατία ενημερώθηκε για την κίνηση της διαδικασίας η οποία προβλέπεται στο άρθρο 93, παράγραφος 2, της Συνθήκης. Στις 30 Μαΐου 1996 η Γαλλική Δημοκρατία απέστειλε τις σχετικές παρατηρήσεις της στην Επιτροπή.

[…]

13 Στις 17 Αυγούστου 1996 η SFEI υπέβαλε στην Επιτροπή τις παρατηρήσεις της σε απάντηση της ανακοινώσεως αυτής, στις οποίες επισύναψε μια νέα οικονομική μελέτη, την οποία είχε εκπονήσει το γραφείο Bain & Co. Επιπλέον, η SFEI διεύρυνε το αντικείμενο της καταγγελίας που είχε υποβάλει στις 21 Δεκεμβρίου 1990, ώστε να περιληφθούν και ορισμένα νέα στοιχεία, και συγκεκριμένα η εκμετάλλευση της εμπορικής φήμης της La Poste, η προνομιακή πρόσβαση στις συχνότητες της Radio France, τελωνειακά και φορολογικά πλεονεκτήματα και επενδύσεις της La Poste σε κέντρα διεκπεραιώσεως ταχυδρομικών αντικειμένων.

14 Η Επιτροπή διαβίβασε στη Γαλλική Δημοκρατία τις παρατηρήσεις της SFEI τον Σεπτέμβριο του 1996. Σε απάντηση των παρατηρήσεων αυτών, η Γαλλική Δημοκρατία απέστειλε στην Επιτροπή έγγραφο με συνημμένη οικονομική μελέτη της εταιρίας συμβούλων Deloitte Touche Tohmatsu (στο εξής: έκθεση Deloitte).

[...]

18 Την 1η Οκτωβρίου 1997 η Επιτροπή εξέδωσε την [επίδικη] απόφαση [...]».

Η επίδικη απόφαση

4 Από τις σκέψεις 19 έως 23 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει ότι:

«19 Με την [επίδικη] απόφαση, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι έπρεπε να γίνει διάκριση μεταξύ δύο κατηγοριών μέτρων. Η πρώτη κατηγορία συνίσταται στην παροχή εκ μέρους της La Poste, αφενός, της υλικοτεχνικής υποστηρίξεως που συνίσταται στη διάθεση της ταχυδρομικής υποδομής στην SFMI-Chronopost για τη συλλογή, τη διαλογή, τη μεταφορά και τη διανομή των αντικειμένων που διεκπεραιώνει και, αφετέρου, της εμπορικής υποστηρίξεως, ήτοι της προσβάσεως της SFMI-Chronopost στην πελατεία της La Poste και της εκ μέρους της διαθέσεως

των αϋλων στοιχείων του ενεργητικού της υπέρ της SFMI-Chronopost. Η δεύτερη κατηγορία συνίσταται σε ειδικά μέτρα, όπως η προνομιακή πρόσβαση στις συχνότητες του Radio France και τα φορολογικά και τελωνειακά προνόμια.

20 Κατά συνέπεια, η Επιτροπή έκρινε ότι ουσιώδες ήταν το ζήτημα "εάν οι όροι της συναλλαγής μεταξύ των Γαλλικών Ταχυδρομείων και της SFMI-Chronopost [ήταν] ανάλογοι με τους όρους μιας ισοδύναμης συναλλαγής μεταξύ μιας ιδιωτικής μητρικής εταιρίας, η οποία μπορεί κάλλιστα να κατέχει μονοπωλιακή θέση (π.χ. διότι κατέχει αποκλειστικά δικαιώματα), και της θυγατρικής της". Κατά την Επιτροπή, δεν υφίσταται κανένα οικονομικό πλεονέκτημα όταν οι εσωτερικές τιμές για τα προϊόντα και τις υπηρεσίες που ανταλλάσσουν μεταξύ τους οι εταιρίες που ανήκουν στον ίδιο όμιλο "υπολογίζονται βάσει του πλήρους κόστους (δηλαδή βάσει του συνολικού κόστους προσαυξημένου κατά την απόδοση των ιδίων κεφαλαίων)".

21 Συναφώς, η Επιτροπή επισήμανε ότι οι πληρωμές στις οποίες προέβαινε η SFMI-Chronopost δεν κάλυπταν το συνολικό κόστος κατά τα δύο πρώτα έτη εκμεταλλεύσεως, πλην όμως κάλυπταν όλο το κόστος με την εξαίρεση των εξόδων έδρας και περιφερειακών διευθύνσεων. Εκτίμησε, πρώτον, ότι κατά την περίοδο εκκινήσεως ήταν φυσιολογικό να μην καλύπτεται παρά μόνον το μεταβλητό κόστος από τις πληρωμές στις οποίες προέβαινε μια νέα επιχείρηση, δηλαδή η SFMI-Chronopost. Δεύτερον, σύμφωνα πάντοτε με την Επιτροπή, η Γαλλική Δημοκρατία απέδειξε ότι, από το 1988, η αμοιβή που κατέβαλλε η SFMI-Chronopost κάλυπτε όλες τις δαπάνες της La Poste, καθώς και την απόδοση των ιδίων κεφαλαίων που είχε επενδύσει η La Poste. Επιπλέον, η Επιτροπή υπολόγισε ότι ο δείκτης εσωτερικής αποδόσεως (στο εξής: ΔΕΑ) της επενδύσεως της La Poste ως μετόχου υπερέβαινε κατά πολύ το κόστος του κεφαλαίου της εταιρίας κατά το 1986, ήτοι τον συνήθη δείκτη αποδόσεως που ένας ιδιώτης επενδυτής θα αξίωνε υπό παρόμοιες συνθήκες. Ως εκ τούτου, η La Poste παρέσχε υλικοτεχνική και εμπορική υποστήριξη στη θυγατρική της εταιρία υπό τις συνήθεις συνθήκες της αγοράς και επομένως η υποστήριξη αυτή δεν συνιστούσε κρατική ενίσχυση.

22 Όσον αφορά τη δεύτερη κατηγορία μέτρων, ήτοι τα διάφορα ειδικά μέτρα, η Επιτροπή έκρινε ότι η SFMI-Chronopost δεν είχε κανένα πλεονέκτημα ως προς τη διαδικασία εκτελωνισμού, το τέλος χαρτοσήμου, τον φόρο επί των μισθών ή τις προθεσμίες εξοφλήσεως. Η χρήση των οχημάτων της La Poste

ως διαφημιστικού μέσου έπρεπε να θεωρηθεί, κατά την Επιτροπή, ως συνήθης εμπορική υποστήριξη μητρικής εταιρίας προς τη θυγατρική της, ενώ η SFMI-Chronopost δεν ετύγχανε προνομιακής μεταχειρίσεως ως προς τη διαφήμιση στην Radio France. Η Επιτροπή διαπίστωσε επίσης ότι οι υποχρεώσεις τις οποίες ανέλαβε η La Poste κατά την έγκριση της κοινής επιχειρήσεως με την απόφαση της Επιτροπής της 2ας Δεκεμβρίου 1991 δεν συνιστούσαν κρατικές ενισχύσεις.

23 Με το άρθρο 1 της [επίδικης] αποφάσεως, η Επιτροπή διαπιστώνει τα εξής:

"Η τεχνικοοικονομική και εμπορική υποστήριξη που παρέχουν τα Γαλλικά Ταχυδρομεία στη θυγατρική τους SFMI-Chronopost, οι υπόλοιπες οικονομικές συναλλαγές μεταξύ των δύο αυτών εταιρειών, η σχέση μεταξύ της SFMI-Chronopost και της Radio France, το τελωνειακό καθεστώς που εφαρμόζεται στα Γαλλικά Ταχυδρομεία και στην SFMI-Chronopost, το σύστημα φορολογίας των μισθών και τέλους χαρτοσήμου που εφαρμόζεται στα Γαλλικά Ταχυδρομεία και η επένδυσή τους [...] σε κέντρα διεκπεραίωσης ταχυδρομικών αντικειμένων δεν συνιστούν κρατική ενίσχυση υπέρ της SFMI-Chronopost."»

Η πρώτη διαδικασία ενώπιον του Πρωτοδικείου

5 Με δικόγραφο που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 30 Δεκεμβρίου 1997, η SFEI, νυν Union française de l'express (UFEX), καθώς και τρεις εταιρίες μέλη αυτής, η DHL International SA, η Federal express international SNC (Γαλλία) και η CRIE SA (στο εξής: UFEX κ.λπ.), άσκησαν προσφυγή ακυρώσεως κατά της επίδικης αποφάσεως. Η Chronopost, η La Poste και η Γαλλική Δημοκρατία παρενέβησαν υπέρ της Επιτροπής.

6 Προς στήριξη της προσφυγής τους, οι UFEX κ.λπ. προέβαλαν τέσσερις λόγους ακυρώσεως, επικαλούμενες, αντίστοιχα, προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας, ιδίως του δικαιώματος πρόσβασης στον φάκελο της υποθέσεως, ανεπαρκή αιτιολογία, πλάνη περί τα πραγματικά περιστατικά και πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως, καθώς και εσφαλμένη ερμηνεία της έννοιας της κρατικής ενίσχυσης.

7 Ο τέταρτος λόγος ακυρώσεως είχε δύο σκέλη, με τα οποία προβαλλόταν ότι η Επιτροπή ερμήνευσε εσφαλμένα την έννοια της κρατικής ενίσχυσης, αφενός, μη λαμβάνοντας υπόψη τις συνήθεις συνθήκες της αγοράς κατά την εκτίμηση της αμοιβής που καταβαλλόταν για την υποστήριξη που παρείχε η La Poste στην SFMI-Chronopost και, αφετέρου, μη υπάγοντας στην έννοια αυτή διάφορα μέτρα υπέρ της SFMI-Chronopost.

8 Το Πρωτοδικείο αποφάνθηκε επί της προσφυγής με απόφαση της 14ης Δεκεμβρίου 2000, Τ-613/97, Ufex κ.λπ κατά Επιτροπής (Συλλογή 2000, σ. II-4055).

Η απόφαση Ufex κ.λπ. κατά Επιτροπής

9 Με την προαναφερθείσα απόφαση Ufex κ.λπ. κατά Επιτροπής, το Πρωτοδικείο έκρινε βάσιμο το πρώτο σκέλος του τέταρτου λόγου ακυρώσεως.

10 Με τη σκέψη 79 της εν λόγω αποφάσεως, το Πρωτοδικείο καταλήγει:

«79 Κατά συνέπεια, πρέπει να ακυρωθεί το άρθρο 1 της [επίδικης] αποφάσεως, καθόσον διαπιστώνει ότι η υλικοτεχνική και εμπορική υποστήριξη που παρέχουν τα Ταχυδρομεία στη θυγατρική τους εταιρία SFMI-Chronopost δεν συνιστά κρατική ενίσχυση υπέρ της SFMI-Chronopost, χωρίς να συντρέχει λόγος να εξεταστούν το δεύτερο σκέλος αυτού του λόγου ακυρώσεως ή οι λοιποί λόγοι ακυρώσεως, καθ' ο μέτρο αφορούν την υλικοτεχνική και εμπορική υποστήριξη που παρέχουν τα Ταχυδρομεία στη θυγατρική τους SFMI-Chronopost. Ειδικότερα, δεν συντρέχει λόγος εξετάσεως του δεύτερου λόγου ακυρώσεως, με τον οποίο οι προσφεύγουσες ισχυρίζονται, κατ' ουσίαν, ότι η αιτιολογία της [επίδικης] αποφάσεως σχετικά με την υλικοτεχνική και εμπορική υποστήριξη είναι ανεπαρκής.»

11 Με τις περαιτέρω σκέψεις της προαναφερθείσας αποφάσεως Ufex κ.λπ. κατά Επιτροπής, το Πρωτοδικείο εξέτασε μόνον τον πρώτο λόγο ακυρώσεως, που αφορούσε την προβαλλόμενη προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας των Ufex κ.λπ., καθώς και τα επιχειρήματα που προβλήθηκαν στο πλαίσιο του τρίτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αφορούσε πλάνη περί τα πραγματικά περιστατικά και πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως, στο μέτρο που τα επιχειρήματα αυτά δεν συγχέονταν με όσα είχαν εξεταστεί προηγουμένως στο πλαίσιο του τέταρτου λόγου ακυρώσεως. Και στις δύο περιπτώσεις, οι αιτιάσεις των Ufex κ.λπ. απορρίφθηκαν.

12 Κατά συνέπεια, το Πρωτοδικείο περιορίστηκε στην ακύρωση του άρθρου 1 της επίδικης αποφάσεως, καθόσον διαπίστωσε ότι η υλικοτεχνική και εμπορική υποστήριξη που παρείχε η La Poste στη θυγατρική της SFMI-Chronopost δεν συνιστά κρατική ενίσχυση υπέρ της δεύτερης.

Οι αιτήσεις αναιρέσεως κατά της αποφάσεως Ufex κ.λπ. κατά Επιτροπής

13 Με δικόγραφα που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 19 και 23 Φεβρουαρίου 2001 αντίστοιχα, η Chronopost, η La Poste και η Γαλλική Δημοκρατία άσκησαν αναίρεση κατά της προαναφερθείσας αποφάσεως Ufex κ.λπ. κατά Επιτροπής, δυνάμει του άρθρου 56 του Οργανισμού του Δικαστηρίου. Οι εν λόγω αιτήσεις αναιρέσεως συνεκδικάστηκαν.

14 Με την απόφασή του της 3ης Ιουλίου 2003, συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-83/01 P, C-93/01 P και C-94/01 P, Chronopost κ.λπ. κατά Ufex κ.λπ. (Συλλογή 2003, σ. I-6993), το Δικαστήριο έκρινε βάσιμο τον πρώτο λόγο αναιρέσεως, ο οποίος αντλούνταν από παράβαση του άρθρου 92, παράγραφος 1, της Συνθήκης, λόγω εσφαλμένης ερμηνείας από το Πρωτοδικείο της έννοιας των συνήθων συνθηκών της αγοράς.

15 Από τις σκέψεις 32 έως 41 της προαναφερθείσας αποφάσεως Chronopost κ.λπ. κατά Ufex κ.λπ. προκύπτει ότι:

«32 […] το Πρωτοδικείο ανέφερε, με τη σκέψη 75 της αποφάσεως [Ufex κ.λπ. κατά Επιτροπής], ότι η Επιτροπή όφειλε να εξετάσει τουλάχιστον αν η αντιπαροχή που έλαβαν τα Γαλλικά Ταχυδρομεία ήταν συγκρίσιμη με αυτή που απαιτεί μια ιδιωτική χρηματοπιστωτική επιχείρηση ή ιδιωτικός όμιλος επιχειρήσεων που δεν ασκούν τη δραστηριότητά τους σε τομέα όπου δεν υφίσταται ανταγωνισμός.

33 Η εκτίμηση αυτή, που αγνοεί ότι τα Γαλλικά Ταχυδρομεία βρίσκονται σε κατάσταση πολύ διαφορετική από αυτή της ενεργούσας υπό συνήθεις συνθήκες της αγοράς ιδιωτικής επιχειρήσεως, πάσχει πλάνη περί το δίκαιο.

34 Συγκεκριμένα, τα Γαλλικά Ταχυδρομεία είναι επιφορτισμένα με την παροχή υπηρεσίας γενικού οικονομικού συμφέροντος, υπό την έννοια του άρθρου 90, παράγραφος 2, της Συνθήκης ΕΚ [νυν άρθρου 86, παράγραφος 2, ΕΚ] (βλ. απόφαση της 19ης Μαΐου 1993, C-320/91, Corbeau, Συλλογή 1993, σ. I-2533, σκέψη 15). Μια τέτοια υπηρεσία συνίσταται, κατ' ουσίαν, στην υποχρέωση εξασφαλίσεως της συλλογής, της μεταφοράς και της διανομής της αλληλογραφίας, προς όφελος των χρηστών σε ολόκληρο το έδαφος του οικείου κράτους μέλους με ενιαίες τιμές και υπό παρεμφερείς προδιαγραφές ποιότητας.

35 Προς τούτο, τα Γαλλικά Ταχυδρομεία χρειάστηκε να εξοπλιστούν ή εξοπλίστηκαν με υποδομές και σημαντικά μέσα (το "ταχυδρομικό δίκτυο") που κατέστησαν δυνατή την εκ μέρους τους παροχή ταχυδρομικών υπηρεσιών σε όλους τους χρήστες, περιλαμβανομένων των κατοίκων αραιοκατοικημένων περιοχών, όπου οι τιμές δεν καλύπτουν τα έξοδα που συνεπάγεται η παροχή των εν λόγω υπηρεσιών.

36 Λόγω των χαρακτηριστικών της υπηρεσίας που πρέπει να μπορεί να εξασφαλίσει το δίκτυο των Γαλλικών Ταχυδρομείων, η σύσταση και η συντήρηση του δικτύου αυτού δεν ανταποκρίνονται σε μια αμιγώς εμπορική λογική. Όπως υπενθυμίστηκε με τη σκέψη 22 της παρούσας αποφάσεως, [οι] Ufex κ.λπ. δέχθηκ[αν] εξάλλου ότι ένα δίκτυο όπως αυτό του οποίου μπόρεσε να επωφεληθεί η SFMI-Chronopost δεν είναι προφανώς δίκτυο της αγοράς. Συνεπώς, το δίκτυο αυτό ουδέποτε θα μπορούσε να συσταθεί από ιδιωτική επιχείρηση.

37 Περαιτέρω, η παροχή υλικοτεχνικής και εμπορικής υποστηρίξεως συνδέεται άρρηκτα με το δίκτυο των Γαλλικών Ταχυδρομείων, καθότι συνίσταται ακριβώς στη δυνατότητα χρησιμοποιήσεως αυτού του άνευ ισοδυνάμου στην αγορά δικτύου.

38 Υπό τις συνθήκες αυτές, ελλείψει οποιασδήποτε δυνατότητας συγκρίσεως της καταστάσεως των Γαλλικών Ταχυδρομείων με αυτήν του ιδιωτικού ομίλου επιχειρήσεων που δεν δραστηριοποιείται σε τομέα όπου δεν υφίσταται ανταγωνισμός, οι "συνήθεις συνθήκες της αγοράς", οι οποίες είναι κατ' ανάγκη υποθετικές, πρέπει να εκτιμώνται σε σχέση με τα διαθέσιμα αντικειμενικά και επαληθεύσιμα στοιχεία.

39 Εν προκειμένω, τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν τα Γαλλικά Ταχυδρομεία για την παροχή υλικοτεχνικής και εμπορικής υποστηρίξεως στη θυγατρική τους εταιρία μπορούν να θεωρηθούν ως τέτοιου είδους αντικειμενικά και επαληθεύσιμα στοιχεία.

40 Συναφώς, η ύπαρξη κρατικής ενισχύσεως υπέρ της SFMI-Chronopost μπορεί να αποκλειστεί εφόσον, αφενός, αποδειχθεί ότι η αξιούμενη αντιπαροχή καλύπτει δεόντως όλα τα διάφορα πρόσθετα έξοδα που προκαλούνται από την παροχή υλικοτεχνικής και εμπορικής υποστηρίξεως και αποτελεί πρόσφορη συνεισφορά στα σταθερά έξοδα που προκύπτουν από τη χρησιμοποίηση του ταχυδρομικού δικτύου, καθώς και πρόσφορη απόδοση των ιδίων κεφαλαίων στο μέτρο που έχουν διατεθεί για την ανταγωνιστική δραστηριότητα της SFMI-Chronopost και εφόσον, αφετέρου, δεν υφίσταται κανένα στοιχείο από το οποίο να προκύπτει ότι τα στοιχεία αυτά υποεκτιμήθηκαν ή καθορίστηκαν αυθαίρετα.

41 Κατόπιν του συνόλου των προεκτεθέντων, το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο ερμηνεύοντας το άρθρο 92, παράγραφος 1, της Συνθήκης υπό την έννοια ότι η Επιτροπή δεν μπορούσε να εκτιμήσει την ύπαρξη ενισχύσεως υπέρ της SFMI-Chronopost βάσει των εξόδων στα οποία υποβλήθηκαν τα Γαλλικά Ταχυδρομεία, όφειλε δε να επαληθεύσει αν η αντιπαροχή που έλαβαν τα Γαλλικά Ταχυδρομεία "ήταν συγκρίσιμη με αυτή που ζητεί ιδιωτική χρηματοπιστωτική εταιρία ή ιδιωτικός όμιλος επιχειρήσεων που δεν ασκούν τη δραστηριότητά τους σε τομέα μη υποκείμενο σε ανταγωνισμό και ακολουθούν μια διαρθρωτική πολιτική, γενική ή κλαδική, με γνώμονα προοπτικές μακροπρόθεσμης αποδοτικότητας".»

16 Ως εκ τούτου, και αφού έκρινε ότι δεν υπάρχει λόγος να εξετάσει τους λοιπούς λόγους αναιρέσεως και ότι η διαφορά δεν ήταν ώριμη προς εκδίκαση, το Δικαστήριο αναίρεσε την προαναφερθείσα απόφαση Ufex κ.λπ. κατά Επιτροπής και ανέπεμψε την υπόθεση στο Πρωτοδικείο.

Η δεύτερη διαδικασία ενώπιον του Πρωτοδικείου και η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση

17 Η υπόθεση ανατέθηκε στο τέταρτο πενταμελές τμήμα του Πρωτοδικείου. Μετά την απόφαση του Πρωτοδικείου της 13ης Σεπτεμβρίου 2004 (ΕΕ 2004, C 251, σ. 12) περί αλλαγής της συνθέσεως των τμημάτων αυτού, ο εισηγητής δικαστής τοποθετήθηκε στο τρίτο πενταμελές τμήμα, στο οποίο ανατέθηκε ακολούθως η εν λόγω υπόθεση (σκέψη 37 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως).

18 Η προφορική διαδικασία περατώθηκε, καταρχάς, στις 23 Αυγούστου 2005 και, ακολούθως, στις 19 Δεκεμβρίου 2005, κατόπιν επαναλήψεώς της.

19 Με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, το Πρωτοδικείο αποφάνθηκε επί των αιτημάτων των διαδίκων των οποίων επελήφθη κατόπιν αναπομπής.

20 Με τη σκέψη 49 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Πρωτοδικείο έκρινε, πρώτον, ότι οι UFEX κ.λπ. εμμένουν, κατ' ουσία, στους δεύτερο, τρίτο και τέταρτο λόγους ακυρώσεως που είχαν προβάλει στη δίκη η οποία οδήγησε στην έκδοση της προαναφερθείσας αποφάσεως Ufex κ.λπ. κατά Επιτροπής, δηλαδή στους λόγους που αντλούνταν, αντίστοιχα, από παραβίαση της υποχρέωσης αιτιολογήσεως, ύπαρξη ουσιαστικών ανακριβειών και προδήλων σφαλμάτων εκτιμήσεως κατά τον υπολογισμό της αμοιβής που καταβαλλόταν για την υποστήριξη που παρείχε η La Poste και εσφαλμένη εφαρμογή της έννοιας της κρατικής ενίσχυσης.

21 Με τη σκέψη 51 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Πρωτοδικείο, αφού έκρινε ότι έπρεπε, καταρχάς, να εξετάσει τον λόγο ακυρώσεως που αντλούνταν από παραβίαση της υποχρέωσης αιτιολογήσεως, προσέθεσε ότι «[ο]ι λόγοι που αφορούν την ύπαρξη ουσιαστικών ανακριβειών και προδήλων σφαλμάτων εκτιμήσεως, καθώς και την εσφαλμένη εφαρμογή της έννοιας της κρατικής ενισχύσεως, οι οποίοι αλληλοεπικαλύπτονται, θα συνεξεταστούν στη συνέχεια».

22 Αφού υπενθύμισε, με τις σκέψεις 63 έως 71 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το περιεχόμενο της νομολογίας περί αιτιολογίας, το Πρωτοδικείο, με τις σκέψεις 77 έως 95 της αποφάσεως αυτής, δέχθηκε τον πρώτο λόγο ακυρώσεως με το σκεπτικό ότι, με την επίδικη απόφαση, δεν είναι δυνατή η εκτίμηση του πρόσθετου μεταβλητού κόστους που προκαλείται λόγω της παροχής υλικοτεχνικής και εμπορικής υποστήριξης ή της πρόσφορης συνεισφοράς στα σταθερά έξοδα που προκύπτουν από τη χρησιμοποίηση του ταχυδρομικού δικτύου ή της πρόσφορης απόδοσης των ιδίων κεφαλαίων ή της εν γένει κάλυψης του κόστους.

23 Επιπλέον, το Πρωτοδικείο, με τις σκέψεις 96 έως 100 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, αναφέρεται σε περιστάσεις οι οποίες, όταν απαιτείται, δικαιολογούν μια λεπτομερέστερη αιτιολόγηση της επίδικης αποφάσεως.

24 Με τη σκέψη 101 της εν λόγω αποφάσεως, το Πρωτοδικείο κατέληξε ότι «η [επίδικη] απόφαση πρέπει να ακυρωθεί λόγω ελλείψεως αιτιολογίας, καθόσον με αυτήν γίνεται δεκτό ότι η υλικοτεχνική και εμπορική υποστήριξη που παρείχε η La Poste στην SFMI-Chronopost δεν συνιστά κρατική ενίσχυση».

25 Το Πρωτοδικείο, στη συνέχεια, εξέτασε τον λόγο ακυρώσεως που αντλούνταν από εσφαλμένη ερμηνεία της έννοιας της κρατικής ενίσχυσης.

26 Με τη σκέψη 102 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Πρωτοδικείο έκρινε, πρώτον, ότι, δεδομένης της ανεπαρκούς αιτιολογίας της επίδικης αποφάσεως, ήταν αδύνατο να εξετασθούν τα επιχειρήματα που αντλούνταν από την προβαλλόμενη μη κάλυψη των δαπανών της SFMI-Chronopost, την εκτίμηση σε ύψος χαμηλότερο από το πραγματικό και τον αυθαίρετο χαρακτήρα ορισμένων στοιχείων στα οποία

βασίστηκε η Επιτροπή, τα σφάλματα της περιλαμβανόμενης στο παράρτημα 4 της έκθεσης Deloitte λογιστικής προσαρμογής, τον αφύσικα υψηλό ΔΕΑ ή τα αίτια της αποδοτικότητας της SFMI-Chronopost.

27 Το Πρωτοδικείο απέρριψε, δεύτερον, με τις σκέψεις 162 έως 171 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το σύνολο των λοιπών επιχειρημάτων που προέβαλαν οι UFEX κ.λπ., πλην του επιχειρήματος ότι η μεταβίβαση της πελατείας της Postadex συνιστούσε αυτή καθαυτή μέτρο διαφορετικό από την παροχή υλικοτεχνικής και εμπορικής υποστήριξης και, ως εκ τούτου, κρατική ενίσχυση.

28 Επί του επιχειρήματος αυτού, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι ήταν νομικά εσφαλμένη η εκτίμηση της Επιτροπής ότι η μεταβίβαση αυτή δεν συνιστούσε κρατική ενίσχυση διότι δεν υπέκρυπτε κάποιο χρηματικό πλεονέκτημα.

29 Ως εκ τούτου, με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση το Πρωτοδικείο:

— ακύρωσε την επίδικη απόφαση, καθόσον με αυτή διαπιστώνεται ότι ούτε η υλικοτεχνική και εμπορική υποστήριξη που παρέσχε η La Poste προς τη θυγατρική της SFMI-Chronopost ούτε η μεταβίβαση της Postadex συνιστούν κρατικές ενισχύσεις υπέρ της SFMI-Chronopost·

— αποφάσισε ότι η Επιτροπή θα φέρει τα δικαστικά της έξοδα και το 75 % των εξόδων των UFEX κ.λπ., εξαιρέσει αυτών που προκλήθηκαν από τις παρεμβάσεις, για τις ενώπιον του Πρωτοδικείου και του Δικαστηρίου δίκες·

— αποφάσισε ότι οι UFEX κ.λπ. θα φέρουν τα υπόλοιπα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν ενώπιον του Πρωτοδικείου και ενώπιον του Δικαστηρίου, και

— αποφάσισε ότι η Chronopost, η La Poste και η Γαλλική Δημοκρατία θα φέρουν τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν ενώπιον του Πρωτοδικείου και ενώπιον του Δικαστηρίου.

Η διαδικασία των υπό κρίση αιτήσεων αναιρέσεως ενώπιον του Δικαστηρίου

30 Με την αίτησή της αναιρέσεως, η Chronopost ζητεί από το Δικαστήριο:

— να αναιρέσει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση κατά το μέρος που ακυρώνει εν μέρει την επίδικη απόφαση·

— να επικυρώσει κατά το υπόλοιπο μέρος την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση και να αποφανθεί οριστικά και αμετάκλητα·

— να απορρίψει την προσφυγή περί ακυρώσεως της επίδικης αποφάσεως, και

— να καταδικάσει τις UFEX κ.λπ. στα δικαστικά έξοδα.

31 Με την αίτησή της αναιρέσεως, η La Poste ζητεί από το Δικαστήριο:

— να αναιρέσει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση κατά το μέρος που ακυρώνει εν μέρει την επίδικη απόφαση

— να καταδικάσει τις UFEX κ.λπ. στα δικαστικά έξοδα στα οποία υποβλήθηκε η La Poste ενώπιον του Πρωτοδικείου και ενώπιον του Δικαστηρίου.

32 Οι UFEX κ.λπ. ζητούν από το Δικαστήριο:

— να απορρίψει τις αιτήσεις αναιρέσεως, και

— να καταδικάσει την Chronopost και τη La Poste στα δικαστικά έξοδα.

33 Με διάταξη του Προέδρου του Δικαστηρίου της 18ης Απριλίου 2007, οι δύο υποθέσεις ενώθηκαν προς διευκόλυνση της προφορικής διαδικασίας και προς έκδοση κοινής αποφάσεως.

Επί των αιτήσεων αναιρέσεως

34 Η Chronopost και η La Poste, αναιρεσείουσες στην παρούσα δίκη, προβάλλουν κατ' ουσίαν τέσσερις λόγους αναιρέσεως, οι οποίοι αντλούνται αντίστοιχα από:

— παράβαση τύπου συνιστάμενη στη μη νόμιμη σύνθεση του δικαστικού σχηματισμού του Πρωτοδικείου που εξέδωσε την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση·

— παράβαση τύπου συνιστάμενη στο ότι το Πρωτοδικείο αποφάνθηκε επί της ουσίας απαράδεκτου ισχυρισμού·

— νομικό σφάλμα στο οποίο υπέπεσε το Πρωτοδικείο κατά την εκτίμηση της υποχρέωσης αιτιολόγησης της επίδικης αποφάσεως, όσον αφορά την υλικοτεχνική και εμπορική υποστήριξη που παρείχε η La Poste στην SFMI-Chronopost, και

— νομικό σφάλμα στο οποίο υπέπεσε το Πρωτοδικείο κατά την εκτίμηση της έννοιας της κρατικής ενίσχυσης όσον αφορά τη μεταβίβαση της πελατείας της Postadex.

Επί του πρώτου λόγου αναιρέσεως που αντλείται από παράβαση τύπου συνιστάμενη στη μη νόμιμη σύνθεση του δικαστικού σχηματισμού του δικαστηρίου που εξέδωσε την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση

Επιχειρήματα των διαδίκων

35 Η Chronopost και η La Poste υποστηρίζουν ότι η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση εκδόθηκε κατά παράβαση της διαδικασίας, καθόσον ο εισηγητής δικαστής που μετείχε στη σύνθεση του δικαστικού σχηματισμού που εξέδωσε την απόφαση αυτή ήταν πρόεδρος και εισηγητής δικαστής στη σύνθεση του σχηματισμού που εξέδωσε την προαναφερθείσα απόφαση Ufex κ.λπ. κατά Επιτροπής.

36 Η θεμελιώδης αρχή του δικαιώματος για δίκαιη δίκη, που προβλέπει το άρθρο 6 της Σύμβασης για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, η οποία υπογράφηκε στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950 (στο εξής: ΕΣΔΑ) και επιβάλλει την εκδίκαση της υποθέσεως από ανεξάρτητο και αμερόληπτο δικαστήριο, συνεπάγεται ότι η σύνθεση του δικαστικού σχηματισμού, ο οποίος επιλήφθηκε της υποθέσεως που αναπέμφθηκε μετά την αναίρεση της προαναφερθείσας αποφάσεως Ufex κ.λπ. κατά Επιτροπής, δεν μπορεί να εγείρει αμφιβολίες για την αμεροληψία του λόγω της συμμετοχής σ' αυτό ενός δικαστή ο οποίος γνώριζε την υπόθεση αυτή, όντας εισηγητής δικαστής στον σχηματισμό που εξέδωσε την αναιρεθείσα απόφαση. Ως εκ τούτου, υφίσταται παράβαση του άρθρου 6 ΕΕ.

37 Οι UFEX κ.λπ. υποστηρίζουν, πρώτον, ότι αυτός ο λόγος αναιρέσεως είναι απαράδεκτος. Η σύνθεση του δικαστικού σχηματισμού που εξέδωσε την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση και το όνομα του εισηγητή δικαστή ήταν γνωστά πριν την προφορική διαδικασία ενώπιον του Πρωτοδικείου. Επομένως, η Chronopost και η La Poste μπορούσαν να διατυπώσουν τις αμφιβολίες τους για την αμεροληψία του σχηματισμού κατά την εν λόγω προφορική διαδικασία, όμως, δεν το έπραξαν, με αποτέλεσμα αυτός ο λόγος αναιρέσεως να συνιστά νέο ισχυρισμό, ο οποίος είναι, ως εκ τούτου, απαράδεκτος, όπως αποφάνθηκε το Δικαστήριο με την απόφαση της 9ης Σεπτεμβρίου 1999, C-64/98 P, Πετρίδης κατά Επιτροπής (Συλλογή 1999, σ. I-5187).

38 Οι UFEX κ.λπ. υποστηρίζουν, δεύτερον, ότι αυτός ο λόγος αναιρέσεως είναι αβάσιμος. Η σύνθεση του δικαστικού σχηματισμού που εξέδωσε την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση ήταν, όντως, σύμφωνη με τις διατάξεις του άρθρου 118 του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου που διέπουν τη σύνθεση αυτού όταν το Πρωτοδικείο επιλαμβάνεται υποθέσεως που αναπέμφθηκε από το Δικαστήριο μετά την αναίρεση της πρώτης αποφάσεως.

39 Οι διατάξεις αυτές δεν επιβάλλουν την ανάθεση σε άλλο σχηματισμό, που άλλωστε ήταν αδύνατη, καθόσον η πρώτη απόφαση εκδόθηκε από την ολομέλεια. Στον τομέα αυτό δεν υπάρχει καμία αντίθετη κοινή συνταγματική παράδοση των κρατών μελών. Η συλλογικότητα θεωρείται ότι εξουδετερώνει τον κίνδυνο μεροληψίας ενός μέλους του δικαστικού σχηματισμού.

40 Όσον αφορά την προσέγγιση που ακολουθεί το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (στο εξής: ΕΔΔΑ) στο ζήτημα της αμεροληψίας του δικαστηρίου, διαπιστώνεται ότι, εν προκειμένω, δεν υφίσταται κανένα υποκειμενικό ή αντικειμενικό στοιχείο μεροληψίας. Αντιθέτως, η ανάθεση μιας τόσο περίπλοκης υπόθεσης, όπως η επίμαχη, στον εισηγητή δικαστή που επιλήφθηκε της υποθέσεως αυτής πριν την αναπομπή της, θα ήταν προς το συμφέρον της ορθής απονομής της δικαιοσύνης.

41 Με τα υπομνήματά τους απαντήσεως, η Chronopost και η La Poste αμφισβητούν τον ισχυρισμό περί απαραδέκτου του λόγου αναιρέσεως που προέβαλαν. Οι UFEX κ.λπ. ουδόλως μπορούν να επικαλεστούν ότι συνιστά νέο ισχυρισμό ο λόγος αναιρέσεως που αντλείται από προσβολή θεμελιώδους αρχής και, ως εκ τούτου, είναι ζήτημα δημοσίας τάξεως από το οποίο δεν χωρεί παραίτηση.

42 Εξάλλου, ένας τέτοιος λόγος αναιρέσεως δεν μπορεί να προβληθεί πριν την έκδοση της αποφάσεως του Πρωτοδικείου. Επιπλέον, δεν αφορά διαδικαστικά θέματα επί των οποίων μπορεί να αποφανθεί το Πρωτοδικείο δυνάμει του άρθρου 111 του Κανονισμού του Διαδικασίας. Ο εν λόγω κανονισμός δεν περιέχει, εξάλλου, διατάξεις που να προβλέπουν τη δυνατότητα εξαιρέσεως δικαστή. Καθόσον ο λόγος αυτός προβλήθηκε ενώπιον του Δικαστηρίου με την αίτηση αναιρέσεως, δεν πρόκειται για νέο ισχυρισμό που προβλήθηκε «κατά τη διάρκεια της δίκης», υπό την έννοια του άρθρου 42, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου.

43 Με τα υπομνήματά τους ανταπαντήσεως, οι UFEX κ.λπ. υποστηρίζουν ότι συνιστά νέο και, ως εκ τούτου, απαράδεκτο ισχυρισμό ο ισχυρισμός που προβλήθηκε με το υπόμνημα απαντήσεως, σύμφωνα με τον οποίο η προσβολή θεμελιώδους αρχής είναι ζήτημα δημοσίας τάξεως. Εξάλλου, η δίκη που αναφέρει το άρθρο 42, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου είναι η δίκη που αρχίζει ενώπιον του Πρωτοδικείου και συνεχίζεται κατ' αναίρεση ενώπιον του Δικαστηρίου.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

44 Το δικαίωμα για δίκαιη δίκη, που προβλέπει, μεταξύ άλλων, το άρθρο 6, παράγραφος 1, της ΕΣΔΑ αποτελεί θεμελιώδες δικαίωμα, το οποίο η Ευρωπαϊκή Ένωση διασφαλίζει ως γενική αρχή δυνάμει του άρθρου 6, παράγραφος 2, ΕΕ (απόφαση της 26ης Ιουνίου 2007, C-305/05, Ordre des barreaux francophones et germanophone κ.λπ., Συλλογή 2007, σ. I-5305, σκέψη 29).

45 Με το δικαίωμα για δίκαιη δίκη αναγνωρίζεται σε κάθε πρόσωπο το δικαίωμα να δικασθεί η υπόθεσή του δικαίως, δημοσίως και εντός εύλογης προθεσμίας από ανεξάρτητο και αμερόληπτο δικαστήριο, νομίμως λειτουργούν. Το δικαίωμα αυτό έχει εφαρμογή στο πλαίσιο ένδικης προσφυγής κατά αποφάσεως της Επιτροπής (βλ., σχετικώς, απόφαση της 17ης Δεκεμβρίου 1998, C-185/95 P, Baustahlgewebe κατά Επιτροπής P, Συλλογή 1998, σ. I-8417, σκέψη 21).

46 Οι εγγυήσεις της πρόσβασης σε ανεξάρτητο και αμερόληπτο δικαστήριο και, μεταξύ άλλων, αυτές που καθορίζουν την εν λόγω έννοια όπως η σύνθεση του δικαστηρίου αποτελούν το θεμέλιο του δικαιώματος για δίκαιη δίκη. Αυτό σημαίνει ότι κάθε δικαστήριο οφείλει να εξετάζει αν με την εκάστοτε σύνθεσή του συνιστά τέτοιο ανεξάρτητο και αμερόληπτο δικαστήριο, όταν ανακύπτει επί του θέματος αυτού αμφισβήτηση, η οποία στο σύνολό της δεν φαίνεται να είναι προδήλως αβάσιμη. Η εξέταση αυτή είναι αναγκαία για την εμπιστοσύνη που οφείλουν να εμπνέουν στους πολίτες τα δικαστήρια μιας δημοκρατικής κοινωνίας (βλ., σχετικώς, ΕΔΔΑ, απόφαση Remli κατά Γαλλίας της 23ης Απριλίου 1996, *Recueil des arrêts et décisions* 1996 II, σ. 574, § 48). Υπό την έννοια αυτή, ο έλεγχος αυτός συνιστά ουσιώδη τύπο η τήρηση του οποίου συνιστά ζήτημα δημοσίας τάξεως.

47 Επομένως, αν κατ' αναίρεση ανακύψει επί του θέματος αυτού αμφισβήτηση η οποία, όπως εν προκειμένω, δεν φαίνεται να είναι προδήλως αβάσιμη, το Δικαστήριο οφείλει να εξετάσει τη νομιμότητα της σύνθεσης του σχηματισμού του δικαστηρίου που εξέδωσε τη βαλλόμενη απόφαση.

48 Με άλλα λόγια, ένας λόγος αναιρέσεως συνιστάμενος στη μη νόμιμη σύνθεση του δικαστηρίου, όπως αυτός του οποίου επιλήφθηκε το Δικαστήριο, πρέπει να θεωρηθεί ότι αποτελεί λόγο δημοσίας τάξεως ο οποίος πρέπει να εξετάζεται αυτεπαγγέλτως (βλ. μεταξύ άλλων, επί του ζητήματος της αυτεπάγγελτης εξέτασης λόγων δημοσίας τάξεως, απόφαση της 2ας Απριλίου 1998, C-367/95 P, Επιτροπή κατά Sytraval και Brink's France, Συλλογή 1998, σ. I-1719, σκέψη 67).

49 Επομένως, οι λόγοι αυτοί μπορούν να εξετάζονται σε κάθε στάδιο της δίκης (βλ., σχετικώς, απόφαση της 20ής Φεβρουαρίου 1997, C-166/95 P, Επιτροπή κατά Daffix, Συλλογή 1997, σ. I-983, σκέψη 25).

50 Υπό τις συνθήκες αυτές, το γεγονός ότι η Επιτροπή, κύρια πρωτοδίκως διάδικος, δεν προέβαλε ενώπιον του Πρωτοδικείου τον ισχυρισμό περί μη νομίμου συνθέσεως του δικαστικού σχηματισμού, τον οποίο επικαλούνται η Chronopost και η La Poste προς στήριξη του λόγου αναιρέσεως που προέβαλαν ενώπιον του Δικαστηρίου και τον οποίο, ως εκ τούτου, οι ενδιαφερόμενες, παρεμβαίνουσες πρωτοδίκως, δεν είναι πλέον ουδόλως σε θέση να προβάλουν κατ' αναίρεση, δεν μπορεί να προβληθεί κατά της εξέτασης από το Δικαστήριο αυτού του λόγου αναιρέσεως.

51 Συναφώς, από τα στοιχεία του φακέλου που υποβλήθηκε στο Δικαστήριο προκύπτει και δεν αμφισβητείται ότι τα καθήκοντα του εισηγητή δικαστή ο οποίος μετείχε στη σύνθεση του δικαστικού σχηματισμού που εξέδωσε την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση ανατέθηκαν σε ένα από τα μέλη του το οποίο υπήρξε επίσης πρόεδρος και εισηγητής δικαστής στη σύνθεση του δικαστικού σχηματισμού που εξέδωσε την προαναφερθείσα απόφαση Ufex κ.λπ. κατά Επιτροπής.

52 Ωστόσο, δεν αποδείχθηκε ότι, ορίζοντας τον εν λόγω εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο δεν σεβάστηκε την αρχή της αμεροληψίας που δεσμεύει τα μέλη του και προσέβαλε έτσι το θεμελιώδες δικαίωμα για δίκαιη δίκη.

53 Πράγματι, πρέπει, πρώτον, να παρατηρηθεί ότι το γεγονός ότι τα καθήκοντα του εισηγητή δικαστή ανατέθηκαν στο ίδιο πρόσωπο, το οποίο μετέσχε σε δύο διαδοχικούς δικαστικούς σχηματισμούς, αυτό καθαυτό είναι άνευ σημασίας για την εκτίμηση της τήρησης της υποχρέωσης αμεροληψίας, καθόσον τα εν λόγω καθήκοντα ασκούνται στο πλαίσιο πολυμερούς δικαστικού σχηματισμού.

54 Δεύτερον, η υποχρέωση αμεροληψίας έχει δύο πτυχές. Αφενός, το δικαστήριο οφείλει να είναι υποκειμενικά αμερόληπτο, δηλαδή τα μέλη του δεν πρέπει να εκδηλώνουν μεροληψία ή προσωπικές προκαταλήψεις, της προσωπικής αμεροληψίας τεκμαιρομένης μέχρις αποδείξεως του αντιθέτου. Αφετέρου, το δικαστήριο πρέπει να είναι αντικειμενικά αμερόληπτο, δηλαδή να παρέχει επαρκή εχέγγυα για τον αποκλεισμό κάθε εύλογης σχετικής αμφιβολίας (βλ. σχετικώς, μεταξύ άλλων, ΕΔΔΑ, αποφάσεις Fey κατά Αυστρίας της 24ης Φεβρουαρίου 1993, σειρά Α αριθ. 255-Α, σ. 12, § 28, Findlay κατά Ηνωμένου Βασιλείου της 25ης Φεβρουαρίου 1997, *Recueil des arrêts et décisions* 1997-I, σ. 281, § 73 και Forum Maritime S.A. κατά Ρουμανίας της 4ης Οκτωβρίου 2007, αριθ. 63610/00 και 38692/05, μη δημοσιευθείσα ακόμη στο *Recueil des arrêts et décisions*).

55 Πάντως, πρέπει να σημειωθεί, αφενός, ότι η Chronopost και η La Poste δεν επικαλούνται, εν προκειμένω, την προσωπική μεροληψία των μελών του Πρωτοδικείου.

56 Αφετέρου, το γεγονός ότι ο ίδιος δικαστής μετέχει σε δύο δικαστικούς σχηματισμούς που επιλήφθηκαν διαδοχικά της ίδιας υπόθεσης δεν μπορεί αυτό καθαυτό, χωρίς τη

συνδρομή κάποιου άλλου αντικειμενικού στοιχείου, να γεννήσει αμφιβολίες για την αμεροληψία του Πρωτοδικείου.

57 Συναφώς, ουδόλως προκύπτει ότι η παραπομπή της υπόθεσης σε δικαστικό σχηματισμό η σύνθεση του οποίου διαφέρει παντελώς από τη σύνθεση του αρχικώς δικάσαντος πρέπει και μπορεί να θεωρηθεί, στο πλαίσιο του κοινοτικού δικαίου, ως γενική υποχρέωση.

58 Εξάλλου, το ΕΔΔΑ έκρινε ότι δεν είναι δυνατό να αναχθεί σε γενική αρχή απορρέουσα από το καθήκον αμεροληψίας ότι ένα δικαστήριο που ακυρώνει μια διοικητική ή δικαστική απόφαση έχει την υποχρέωση να παραπέμψει την υπόθεση σε άλλη δικαστική αρχή ή σε όργανο της αρχής αυτής με διαφορετική σύνθεση (βλ., μεταξύ άλλων, ΕΔΔΑ, αποφάσεις Ringeisen κατά Αυστρίας της 16ης Ιουλίου 1971, σειρά Α αριθ. 13, σ. 40, § 97 και Diennet κατά Γαλλίας της 26ης Σεπτεμβρίου 1995, σειρά Α αριθ. 325-Α, § 37).

59 Εξάλλου, παρατηρείται ότι, δυνάμει του άρθρου 27, παράγραφος 3, της ΕΣΔΑ, όταν μια υπόθεση παραπέμπεται σε τμήμα μείζονος συνθέσεως του ΕΔΔΑ, επί αιτήσεως αναιρέσεως κατά αποφάσεως τμήματος, κανένας δικαστής του τμήματος που εξέδωσε την απόφαση δεν μπορεί να συμμετέχει στο τμήμα μείζονος συνθέσεως, πλην του προέδρου του τμήματος και του δικαστή που μετείχε για το διάδικο ενδιαφερόμενο κράτος. Η ΕΣΔΑ δέχεται, επομένως, τη συμμετοχή δικαστών, που επιλήφθηκαν αρχικώς μιας υποθέσεως, σε άλλο δικαστικό σχηματισμό που επιλαμβάνεται εκ νέου της ιδίας υποθέσεως και η περίπτωση αυτή δεν φαίνεται να είναι ασυμβίβαστη προς τις επιταγές για δίκαιη δίκη.

60 Υπό τις περιστάσεις αυτές, δεν αποδείχθηκε, εν προκειμένω, ότι ο σχηματισμός που εξέδωσε την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση δεν ήταν νόμιμη εκ μόνου του λόγου της συμμετοχής σ' αυτόν ενός μέλους του Πρωτοδικείου, το οποίο είχε ήδη μετάσχει στον σχηματισμό που είχε προηγουμένως επιληφθεί της υποθέσεως.

61 Ο πρώτος λόγος αναιρέσεως πρέπει, επομένως, να απορριφθεί.

Επί του δευτέρου λόγου αναιρέσεως που αντλείται από παράβαση τύπου συνιστάμενη στο ότι το Πρωτοδικείο αποφάνθηκε επί της ουσίας απαραδέκτου ισχυρισμού

Επιχειρήματα των διαδίκων

62 Η La Poste, αφενός, υποστηρίζει ότι το Πρωτοδικείο παρέλειψε να αποφανθεί επί της ενστάσεως απαραδέκτου που είχε προβληθεί κατά του λόγου αναιρέσεως των UFEX κ.λπ., ο οποίος αντλούνταν από το γεγονός ότι η μεταβίβαση της Postadex συνιστούσε κρατική ενίσχυση και ο οποίος δεν είχε προβληθεί στη δίκη που οδήγησε στην έκδοση της προαναφερθείσας αποφάσεως Ufex κ.λπ. κατά Επιτροπής, με αποτέλεσμα να συνιστά νέο ισχυρισμό στη δίκη που οδήγησε στην έκδοση της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως. Αφετέρου, υποστηρίζει ότι το Πρωτοδικείο, αποφαινόμενο επί αυτού του λόγου αναιρέσεως που αποτελούσε νέο ισχυρισμό, παρέβη τις διατάξεις του άρθρου 48, παράγραφος 2, του Κανονισμού του Διαδικασίας.

63 Οι UFEX κ.λπ. αμφισβητούν το παραδεκτό του πρώτου σκέλους αυτού του λόγου αναιρέσεως, καθόσον στηρίζεται σε συγκεχυμένα και αντιφατικά επιχειρήματα και δεν επισημαίνει ποια διάταξη του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου παραβιάστηκε.

64 Εξάλλου, το σκέλος αυτό δεν είναι βάσιμο, διότι το Πρωτοδικείο δεν όφειλε να απαντήσει σε ένσταση η οποία ήταν η ίδια απαράδεκτη λόγω του ότι προβλήθηκε μόνον από παρεμβαίνοντα. Επιπλέον, διευκρινίζοντας ότι το Πρωτοδικείο αναπροσδιόρισε τον εν λόγω ισχυρισμό εξετάζοντάς τον στο πλαίσιο του λόγου ακυρώσεως που αντλούνταν από πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως, η La Poste παραδέχεται ότι ο ισχυρισμός αυτός είχε ήδη προβληθεί και, ως εκ τούτου, δεν ήταν νέος. Έτσι, μολονότι το Πρωτοδικείο θα μπορούσε θεωρητικά να ανακατατάξει τον ισχυρισμό που προβλήθηκε με την προσφυγή, το δεύτερο σκέλος δεν ήταν επιπλέον βάσιμο.

65 Η La Poste, με το υπόμνημά της απαντήσεως, αμφισβητεί το απαράδεκτο που προβλήθηκε κατά του πρώτου σκέλους του δεύτερου λόγου αναιρέσεως. Υποστηρίζει ότι αυτό είναι σαφές. Εξάλλου, ακόμη κι αν ήταν απαράδεκτη η ένσταση απαραδέκτου που προβλήθηκε ενώπιον του Πρωτοδικείου, το Πρωτοδικείο όφειλε

να διαπιστώσει ρητώς το απαράδεκτο αυτό. Επιπλέον, η νομολογία του Δικαστηρίου περί απαραδέκτου των ενστάσεων που προβάλλονται από παρεμβαίνοντες περιέχει πιο λεπτές διακρίσεις απ' ό,τι υποστηρίζουν οι UFEX κ.λπ. και δεν αποκλείει την κατά περίπτωση εξέταση των ενστάσεων αυτών. Εν προκειμένω, η ένσταση είναι παραδεκτή διότι, καταρχάς, σύμφωνα με τη La Poste, οι ισχυρισμοί της επιδιώκουν τον ίδιο σκοπό με την Επιτροπή, ακολούθως, ο νέος ισχυρισμός που προβλήθηκε από τις UFEX κ.λπ. προβλήθηκε μετά την παρέμβαση και, τέλος, η La Poste, στην οποία προσάπτεται παράβαση των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων, είχε έννομο συμφέρον να προβάλει τις ενστάσεις που παρέλειψε να προβάλει η Επιτροπή.

66 Με το υπόμνημά τους ανταπαντήσεως, οι UFEX κ.λπ. επιβεβαιώνουν το απαράδεκτο της ενστάσεως που προβάλλει ο παρεμβαίνων η οποία και, αναφορικά με την ύπαρξη νέου ισχυρισμού, δεν ήταν δημοσίας τάξεως.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

— Επί του πρώτου σκέλους του δεύτερου λόγου αναιρέσεως

67 Ο παρεμβαίνων δεν νομιμοποιείται να προβάλει ένσταση απαραδέκτου η οποία δεν διατυπώνεται με τα υπομνήματα του καθού (βλ. αποφάσεις της 24ης Μαρτίου 1993, C-313/90, CIRFS κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1993, σ. I-1125, σκέψεις 21 και 22, της 15ης Ιουνίου 1993, C-225/91, Matra κατά Επιτροπής, Συλλογή 1993, σ. I-3203, σκέψεις 11 και 12, και της 19ης Μαρτίου 2002, C-13/00, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλογή 2002, σ. I-2943, σκέψη 5).

68 Είναι γεγονός ότι η La Poste στη δίκη που οδήγησε στην έκδοση της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως είχε την ιδιότητα της παρεμβαίνουσας υπέρ της Επιτροπής, η οποία δεν πρόβαλε την ένσταση απαραδέκτου, που επικαλέστηκε η La Poste ενώπιον του Πρωτοδικείου και αντλούνταν από το γεγονός ότι ο ισχυρισμός των UFEX κ.λπ. περί μεταβιβάσεως της Postadex ήταν νέος, καθόσον δεν προβλήθηκε στη δίκη που οδήγησε στην έκδοση της προαναφερθείσας αποφάσεως Ufex κ.λπ. κατά Επιτροπής.

69 Η ένσταση απαραδέκτου που προέβαλε η La Poste, η οποία, όπως επισήμανε η γενική εισαγγελέας στο σημείο 65 των προτάσεών της, δεν άπτεται της δημόσιας τάξης, είναι, ως εκ τούτου, απαράδεκτη. Υπό τις συνθήκες αυτές, ακόμη κι αν το Πρωτοδικείο όφειλε να αποφανθεί επί της ενστάσεως αυτής, θα έπρεπε επίσης να καταλήξει κατ' ανάγκη στο ότι η ένσταση ήταν απαράδεκτη. Επομένως, η παράλειψή του να αποφανθεί ουδαμώς επηρεάζει τα δικαιώματα της La Poste, η οποία, ακολούθως, δεν δικαιούται να επικαλεστεί την παράλειψη αυτή για να αμφισβητήσει τη νομιμότητα της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

70 Υπό τις συνθήκες αυτές, το πρώτο σκέλος του δεύτερου λόγου αναιρέσεως δεν είναι, εν πάση περιπτώσει, βάσιμο, ακόμη κι αν υποτεθεί ότι είναι παραδεκτό. Συνεπώς, πρέπει να απορριφθεί.

— Επί του δευτέρου σκέλους του δευτέρου λόγου αναιρέσεως

71 Επιβάλλεται η υπόμνηση ότι, σύμφωνα με το άρθρο 48, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, το οποίο είναι εφαρμοστέο δυνάμει του άρθρου 120 του κανονισμού αυτού, όταν το Πρωτοδικείο επιλαμβάνεται, όπως εν προκειμένω, ορισμένης υποθέσεως κατόπιν αποφάσεως αναπομπής της από το Δικαστήριο, κατά τη διάρκεια της δίκης απαγορεύεται η προβολή νέων ισχυρισμών, εκτός αν στηρίζονται σε νομικά ή πραγματικά στοιχεία που ανέκυψαν κατά τη διαδικασία. Συνεπώς, μετά την απόφαση περί αναπομπής του Δικαστηρίου, οι διάδικοι δεν δύνανται, κατ' αρχήν, να προβάλουν ισχυρισμούς οι οποίοι δεν προβλήθηκαν κατά τη διάρκεια της δίκης που οδήγησε στην έκδοση της αποφάσεως του Πρωτοδικείου η οποία αναιρέθηκε από το Δικαστήριο.

72 Από την εξέταση της προσφυγής που άσκησαν οι UFEX κ.λπ. ενώπιον του Πρωτοδικείου και οδήγησε στην έκδοση της προαναφερθείσας αποφάσεως Ufex κ.λπ. κατά Επιτροπής προκύπτει ότι η προσφυγή ακυρώσεως στηριζόταν σε τέσσερις λόγους που το Πρωτοδικείο ανέλυσε ως αντλούμενους από προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας, ανεπάρκεια της αιτιολογίας, πλάνη περί τα πραγματικά περιστατικά και πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως και, τέλος, εσφαλμένη ερμηνεία της έννοιας της κρατικής ενίσχυσης (προαναφερθείσα απόφαση Ufex κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 37).

73 Με τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν μετά την προαναφερθείσα απόφαση Chronopost κ.λπ. κατά Ufex κ.λπ., οι UFEX κ.λπ. υποστήριξαν τους τρεις τελευταίους λόγους που το Πρωτοδικείο, με τη σκέψη 49 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ανέλυσε ως αντλούμενους από παραβίαση της υποχρέωσης αιτιολόγησης, από ουσιώδεις ανακρίβειες και πρόδηλα σφάλματα εκτιμήσεως καθώς και από εσφαλμένη ερμηνεία της έννοιας της κρατικής ενίσχυσης.

74 Από την εξέταση των παρατηρήσεων αυτών δεν προκύπτει ότι οι UFEX κ.λπ. είχαν την πρόθεση να προβάλουν νέο ισχυρισμό. Εξάλλου, διαπιστώνεται ότι τα επιχειρήματα που προέβαλαν όσον αφορά τη μεταβίβαση της Postadex προς στήριξη του ισχυρισμού που αφορά ουσιώδεις ανακρίβειες και πρόδηλα σφάλματα εκτιμήσεως είχαν ήδη προβληθεί με το δικόγραφο που κατέθεσαν στο πλαίσιο της δίκης που οδήγησε στην έκδοση της προαναφερθείσας αποφάσεως Ufex κ.λπ. κατά Επιτροπής. Η ανάπτυξη μιας τέτοιας επιχειρηματολογίας δεν μπορεί να θεωρηθεί ως προβολή νέου ισχυρισμού.

75 Εξάλλου, όπως ορθώς διευκρίνισε το Πρωτοδικείο με τη σκέψη 51 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, οι λόγοι που αφορούν την ύπαρξη ουσιαστικών ανακριβειών και προδήλων σφαλμάτων εκτιμήσεως αλληλοεπικαλύπτονται, εν προκειμένω, με τον λόγο που αφορά την εσφαλμένη ερμηνεία της έννοιας της κρατικής ενίσχυσης. Υπό τις συνθήκες αυτές, το Πρωτοδικείο μπόρεσε, ορθώς, να χαρακτηρίσει εκ νέου τον ισχυρισμό των UFEX κ.λπ. περί μεταβιβάσεως της Postadex ως προβληθέντα προς στήριξη του λόγου που αφορά την εσφαλμένη ερμηνεία της έννοιας της κρατικής ενίσχυσης (βλ., ως προς τη δυνατότητα διενέργειας ενός τέτοιου νέου χαρακτηρισμού, απόφαση της 19ης Νοεμβρίου 1998, C-316/97 P, Κοινοβούλιο κατά Gaspari, Συλλογή 1998, σ. I-7597, σκέψη 21).

76 Επομένως, απαντώντας στην εν λόγω επιχειρηματολογία κατά την ανάλυση του λόγου που αντλείται από εσφαλμένη ερμηνεία της έννοιας της κρατικής ενίσχυσης, το Πρωτοδικείο ουδόλως αποφάνθηκε επί νέου ισχυρισμού και, ως εκ τούτου, δεν παρέβη τις διατάξεις του άρθρου 48, παράγραφος 2, του Κανονισμού του Διαδικασίας.

77 Το δεύτερο σκέλος του δεύτερου λόγου αναιρέσεως δεν είναι βάσιμο και, ως εκ τούτου, πρέπει να απορριφθεί.

78 Συνεπώς, ο δεύτερος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό του.

Επί του τρίτου λόγου αναιρέσεως ο οποίος αντλείται από νομικό σφάλμα στο οποίο υπέπεσε το Πρωτοδικείο κατά την εκτίμηση της υποχρέωσης αιτιολόγησης της επίδικης αποφάσεως, όσον αφορά την υλικοτεχνική και εμπορική υποστήριξη που παρείχε η La Poste στην SFMI-Chronopost

79 Για την εξέταση του λόγου αυτού είναι αναγκαίο, πριν την έκθεση των επιχειρημάτων των διαδίκων, να αναφερθούν οι λόγοι που δέχτηκε το Πρωτοδικείο προκειμένου να καταλήξει στην ακύρωση της επίδικης αποφάσεως λόγω ανεπαρκούς αιτιολογίας.

Οι λόγοι ακύρωσης που δέχτηκε το Πρωτοδικείο

80 Αφού υπενθύμισε, με τις σκέψεις 63 έως 71 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, τις επιταγές της Συνθήκης ΕΚ, όπως αυτές καθορίστηκαν από τη νομολογία, όσον αφορά την αιτιολογία των πράξεων των κοινοτικών οργάνων, το Πρωτοδικείο εξέτασε την αιτιολογία της επίδικης αποφάσεως στηριζόμενο, κατ' ουσία, σε δύο ειδών στοιχεία τα οποία έκρινε καθοριστικά.

81 Πρώτον, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι έπρεπε να εξετάσει αν η Επιτροπή τήρησε την υποχρέωσή της αιτιολογήσεως υπό το φως των αρχών που αντλούνται από τη σκέψη 40 της προαναφερθείσας αποφάσεως Chronopost κ.λπ. κατά Ufex κ.λπ., όπως σημειώνεται στη σκέψη 15 της παρούσας αποφάσεως.

82 Το Πρωτοδικείο κατέληξε, συναφώς, με τη σκέψη 72 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι «[…] η εξέταση αυτή συνίσταται, ιδίως, στον έλεγχο της επάρκειας της αιτιολογίας της [επίδικης] αποφάσεως, σε σχέση, αφενός, με το ζήτημα αν η αντιπαροχή που αξιώνεται από την SFMI-Chronopost καλύπτει, πρώτον, όλα

το πρόσθετο μεταβλητό κόστος που προκαλείται λόγω της παροχής υλικοτεχνικής και εμπορικής υποστηρίξεως, δεύτερον, μια πρόσφορη συμμετοχή στο πάγιο κόστος που συνεπάγεται η χρησιμοποίηση του ταχυδρομικού δικτύου και, τρίτον, πρόσφορη απόδοση των ιδίων κεφαλαίων στο μέτρο που έχουν διατεθεί για την ανταγωνιστική δραστηριότητα της SFMI-Chronopost και, αφετέρου, με το ζήτημα της υπάρξεως ή μη ενδείξεων ότι το εκτιμηθέν ύψος των στοιχείων αυτών ήταν χαμηλότερο από το πραγματικό ή ότι τα στοιχεία αυτά προσδιορίστηκαν κατά τρόπο αυθαίρετο».

83 Για καθένα από τα σημεία αυτά, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η επίδικη απόφαση δεν περιείχε επαρκείς διευκρινίσεις.

84 Δεύτερον, το Πρωτοδικείο, υπενθυμίζοντας ότι η έκταση της υποχρέωσης αιτιολογήσεως πρέπει να εκτιμηθεί σε συνάρτηση με τις περιστάσεις της συγκεκριμένης υπόθεσης, οι οποίες, όταν απαιτείται, δικαιολογούν λεπτομερέστερη αιτιολόγηση, αποφάνθηκε ότι αυτό συνέβαινε στη συγκεκριμένη υπόθεση.

85 Συναφώς, το Πρωτοδικείο έκρινε, με τη σκέψη 97 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι «[…], οι περιστάσεις που δικαιολογούν λεπτομερέστερη αιτιολόγηση συνίστανται στο ότι, πρώτον, η απόφαση αυτή ήταν μία από τις πρώτες που αντιμετώπισαν, στο πλαίσιο της εφαρμογής των διατάξεων περί κρατικών ενισχύσεων, το περίπλοκο ζήτημα του υπολογισμού του κόστους μιας μητρικής εταιρίας που δραστηριοποιείται σε μια αγορά στην οποία δεν επιτρέπεται ανταγωνισμός και παρέχει υλικοτεχνική και εμπορική υποστήριξη στη θυγατρική της η οποία δεν δραστηριοποιείται σε τέτοια αγορά. Δεύτερον, η ανάκληση της αρχικής απορριπτικής αποφάσεως της Επιτροπής, της 10ης Μαρτίου 1992, έπειτα από την άσκηση προσφυγής ακυρώσεως και η ανωτέρω απόφαση SFEI κ.λπ. έπρεπε να είχαν οδηγήσει την Επιτροπή να εκθέσει τους λόγους για τους οποίους προσέγγισε το ζήτημα κατ' αυτόν τον τρόπο με ακόμη περισσότερη επιμέλεια και ακρίβεια ως προς τα αμφισβητούμενα σημεία. Τέλος, το γεγονός ότι οι προσφεύγουσες υπέβαλαν πολυάριθμες οικονομικές μελέτες κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας έπρεπε επίσης να είχε οδηγήσει την Επιτροπή στην προετοιμασία μιας επιμελούς αιτιολογίας, με την οποία θα απαντούσε στα ουσιώδη επιχειρήματα των προσφευγουσών, όπως θεμελιώνονταν στις εν λόγω οικονομικές μελέτες».

Επιχειρήματα των διαδίκων

86 Η Chronopost και η La Poste υποστηρίζουν ότι η κρίση του Πρωτοδικείου, κατά την οποία απαιτούνταν λεπτομερής αιτιολογία της επίδικης αποφάσεως, υπερβαίνει τα όρια του περιορισμένου ελέγχου μιας αποφάσεως που ελήφθη σε τομέα όπου η Επιτροπή διαθέτει ευρεία εξουσία εκτιμήσεως. Η Chronopost προσθέτει ότι, υπό το κάλυμμα του ελέγχου της αιτιολογίας, το Πρωτοδικείο, κατά την έννοια μιας γνήσιας κατάχρησης εξουσίας, διενεργεί έλεγχο της πρόδηλης πλάνης εκτιμήσεως, και συγκεκριμένα της καταλληλότητας της επίδικης αποφάσεως, υποκαθιστώντας την Επιτροπή με τη δική του εκτίμηση.

87 Οι UFEX κ.λπ. καταλήγουν στην απόρριψη αυτού του λόγου αναιρέσεως, υποστηρίζοντας ότι η επίδικη απόφαση δεν ήταν επαρκώς αιτιολογημένη και περιοριζόταν σε γενικές εκτιμήσεις που δεν απαντούσαν στη λεπτομερή επιχειρηματολογία της καταγγελίας. Ισχυρίζονται ότι το επιχείρημα που αντλείται από κατάχρηση εξουσίας δεν επηρεάζει την απόφαση του Πρωτοδικείου.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

88 Πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία, η αιτιολογία που επιβάλλει το άρθρο 190 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 253 ΕΚ) πρέπει να είναι προσαρμοσμένη στη φύση της σχετικής πράξης και να εκθέτει κατά τρόπο σαφή και μη διφορούμενο τη συλλογιστική του κοινοτικού οργάνου που εξέδωσε την πράξη, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα, αφενός, στους ενδιαφερόμενους να γνωρίζουν τους δικαιολογητικούς λόγους του ληφθέντος μέτρου και, αφετέρου, στο αρμόδιο δικαστήριο να ασκήσει τον έλεγχό του. Η υποχρέωση αιτιολόγησης πρέπει να εκτιμάται σε συνάρτηση με τις περιστάσεις της συγκεκριμένης υπόθεσης, και ιδίως με το περιεχόμενο της πράξης, τη φύση της παρατιθέμενης αιτιολογίας και το συμφέρον που ενδέχεται να έχουν οι αποδέκτες της πράξης, ή άλλα πρόσωπα τα οποία η πράξη αφορά άμεσα και ατομικά, να λάβουν εξηγήσεις. Στην αιτιολογία δεν απαιτείται να προσδιορίζονται όλα τα κρίσιμα πραγματικά και νομικά στοιχεία, καθόσον το ζήτημα αν η αιτιολογία μιας πράξης ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις του άρθρου 190 της Συνθήκης πρέπει να εκτιμάται με γνώμονα όχι μόνον το κείμενο της πράξης αυτής, αλλά και το πλαίσιό της και το σύνολο των νομικών κανόνων που διέπουν το οικείο ζήτημα (βλ., μεταξύ άλλων, προπαρατεθείσα απόφαση C-367/95 P, Επιτροπή κατά Sytraval και Brink's France, σκέψη 63 και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία, και απόφαση της

15ης Ιουλίου 2004, C-501/00, Ισπανία κατά Επιτροπής, Συλλογή 2004, σ. I-6717, σκέψη 73).

89 Προκειμένου ειδικότερα για απόφαση της Επιτροπής ότι δεν υφίσταται η κρατική ενίσχυση για την οποία υποβλήθηκε καταγγελία, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η Επιτροπή υποχρεούται, εν πάση περιπτώσει, να εκθέσει στον καταγγέλλοντα επαρκώς τους λόγους για τους οποίους τα προβληθέντα με την καταγγελία πραγματικά και νομικά στοιχεία δεν υπήρξαν επαρκή για να αποδείξουν την ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης. Ωστόσο, η Επιτροπή δεν υποχρεούται να λαμβάνει θέση ως προς στοιχεία που είναι προδήλως άσχετα, ασήμαντα ή σαφώς δευτερεύοντα (προαναφερθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Sytraval και Brink's France, σκέψη 64).

90 Επιβάλλεται επίσης η υπόμνηση ότι η νομιμότητα αποφάσεως στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων πρέπει να εκτιμάται βάσει των πληροφοριακών στοιχείων που είχε στη διάθεσή της η Επιτροπή όταν έλαβε τη σχετική απόφαση (βλ. απόφαση της 11ης Σεπτεμβρίου 2003, C-197/99 P, Βέλγιο κατά Επιτροπής, Συλλογή 2003, σ. I-8461, σκέψη 86 και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

91 Υπό το φως των σκέψεων αυτών, πρέπει να εκτιμηθεί η βασιμότητα των δύο ειδών αιτιολογίας που απαίτησε, εν προκειμένω, το Πρωτοδικείο, όπως σημειώνεται με τις σκέψεις 80 έως 85 της παρούσας αποφάσεως.

92 Αν υποτεθεί, καταρχάς, ότι, με την απάντησή της στους λόγους της καταγγελίας των UFEX κ.λπ., η Επιτροπή εφάρμοσε εσφαλμένα κριτήρια εκτιμήσεως της έννοιας των «συνήθων συνθηκών της αγοράς» σε σύγκριση με τα κριτήρια που δέχτηκε το Δικαστήριο με την προαναφερθείσα μεταγενέστερη απόφασή του Chronopost κ.λπ. κατά Ufex κ.λπ., το γεγονός αυτό μπορεί να επηρεάσει τη βασιμότητα της αιτιολογίας της επίδικης αποφάσεως, όχι όμως και την επάρκειά της από πλευράς τύπου.

93 Όσον αφορά, ακολούθως, την απαίτηση λεπτομερέστερης αιτιολογήσεως της επίδικης αποφάσεως λαμβάνοντας υπόψη το πλαίσιο στο οποίο εφαρμόστηκε, η ανάλυση του Πρωτοδικείου δεν φαίνεται προσήκουσα.

94 Αφενός, όπως επισήμανε η γενική εισαγγελέας στο σημείο 94 των προτάσεών της, το γεγονός ότι η επίδικη απόφαση ήταν μια από τις πρώτες που αντιμετώπισαν, στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων, το περίπλοκο ζήτημα του υπολογισμού του κόστους της υποστήριξης την οποία παρέχει μια μητρική εταιρία δραστηριοποιούμενη σε αγορά μη υποκείμενη στον ανταγωνισμό προς τη θυγατρική της που δεν δραστηριοποιείται σε τέτοια αγορά, δεν δικαιολογεί αυτό καθαυτό μια αιτιολογία που κατ' ανάγκη υπεισέρχεται στον λεπτομερή υπολογισμό του κόστους αυτού αν, όπως εν προκειμένω, η Επιτροπή κρίνει ότι οι σχετικοί λόγοι που επικαλούνται οι καταγγέλλουσες είναι κατ' αρχήν εσφαλμένοι. Αν υποτεθεί ότι αυτή καθαυτή η άποψη αυτή της Επιτροπής είναι εσφαλμένη, το γεγονός αυτό μπορεί να επηρεάσει τη βασιμότητα της αιτιολογίας της επίδικης αποφάσεως, όχι όμως και την επάρκειά της από πλευράς τύπου.

95 Αφετέρου, μολονότι είναι αληθές ότι η επίδικη απόφαση εκδόθηκε μετά την ανάκληση προηγούμενης αποφάσεως της Επιτροπής της 10ης Μαρτίου 1992, η οποία έθεσε την καταγγελία των UFEX κ.λπ. στο αρχείο και αποτέλεσε αντικείμενο προσφυγής ακυρώσεως, η εν λόγω ανάκληση δεν επιφέρει καμία μεταβολή στην έκταση της υποχρέωσης αιτιολογήσεως που βαρύνει την Επιτροπή. Συγκεκριμένα, η έννοια της κρατικής ενίσχυσης αφορά αντικειμενική κατάσταση η οποία εκτιμάται κατά τον χρόνο εκδόσεως της αποφάσεως της Επιτροπής (απόφαση της 22ας Ιουνίου 2006, συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-182/03 και C-217/03, Βέλγιο και Forum 187 κατά Επιτροπής, Συλλογή 2006, σ. I-5479, σκέψη 137). Επομένως, οι λόγοι για τους οποίους η Επιτροπή εκτίμησε διαφορετικά την επίμαχη περίπτωση με προγενέστερη απόφασή της δεν ασκούν καμία επιρροή στην εκτίμηση της νομιμότητας της επίδικης αποφάσεως.

96 Τέλος, ο αναγκαίος συσχετισμός μεταξύ των λόγων που προέβαλε ο καταγγέλλων και της αιτιολογίας της αποφάσεως της Επιτροπής δεν επιβάλλει στην Επιτροπή την υποχρέωση να αντικρούσει κάθε επιχείρημα που προβλήθηκε προς στήριξη των λόγων αυτών. Αρκεί να εκτίθενται τα πραγματικά περιστατικά και οι νομικές εκτιμήσεις που έχουν αποφασιστική σημασία για την οικονομία της αποφάσεως (απόφαση της 11ης Ιανουαρίου 2007, C-404/04 P, Technische Glaswerke Ilmenau κατά Επιτροπής, σκέψη 30). Εν προκειμένω, και μολονότι με τις εξηγήσεις που δόθηκαν εκτίθενται οι λόγοι για τους οποίους οι εν λόγω ισχυρισμοί δεν κρίθηκαν λυσιτελείς, ούτε ο αριθμός ούτε η σπουδαιότητα των οικονομικών μελετών που υπέβαλε ο καταγγέλλων προς στήριξη της καταγγελίας του δεν μπορούν, αυτοί καθαυτοί, να τροποποιήσουν την έκταση της υποχρέωσης αιτιολογήσεως που βαρύνει την Επιτροπή.

97 Εξάλλου, πρέπει επίσης να υπομνησθεί ότι η ανάλυση του ερωτήματος αν, όπως υποστηρίζουν οι UFEX κ.λπ., η υλικοτεχνική και εμπορική υποστήριξη που παρείχε η La Poste στην SFMI-Chronopost συνιστούσε κρατική ενίσχυση εντάσσεται, κατά την ημερομηνία της επίδικης αποφάσεως, σε πλαίσιο που χαρακτηρίζεται από δύο ειδών στοιχεία.

98 Αφενός, με τη σκέψη 62 της προαναφερθείσας αποφάσεώς του SFEI κ.λπ., το Δικαστήριο, όπως επισημάνθηκε στη σκέψη 3 της παρούσας αποφάσεως, αποφάνθηκε ότι η παροχή υλικοτεχνικής και εμπορικής υποστήριξης από δημόσια επιχείρηση στις ιδιωτικού δικαίου θυγατρικές της, οι οποίες ασκούν δραστηριότητα για την οποία επιτρέπεται ο ανταγωνισμός, μπορεί να συνιστά κρατική ενίσχυση υπό την έννοια του άρθρου 92 της Συνθήκης, αν η λαμβανόμενη ως αντιπαροχή αμοιβή είναι κατώτερη από αυτήν που ζητείται υπό τις συνήθεις συνθήκες της αγοράς.

99 Αφετέρου, είναι γεγονός ότι, βάσει των σκέψεων αυτών, η καταγγελία που υπέβαλαν οι UFEX κ.λπ. στην Επιτροπή σκοπούσε, κατ' ουσία, στην αιτιολόγηση του ανεπαρκούς χαρακτήρα της αμοιβής για την παροχή υλικοτεχνικής και εμπορικής υποστήριξης (τίτλος Ι, Ε, της επίδικης αποφάσεως).

100 Ειδικότερα, οι UFEX κ.λπ. υποστήριξαν ότι η αμοιβή για την παροχή υλικοτεχνικής και εμπορικής υποστήριξης έπρεπε να υπολογιστεί βάσει της τιμής που μια επιχείρηση, ενεργούσα υπό τις συνήθεις συνθήκες της αγοράς, θα έπρεπε να ζητήσει για τις εν λόγω παροχές, χωρίς να ληφθούν υπόψη οι «οικονομίες κλίμακας» από τις οποίες επωφελούνταν η La Poste λόγω του μονοπωλίου της και οι οποίες ακριβώς αποτελούν, σύμφωνα με τις καταγγέλλουσες, την πηγή της στρέβλωσης του ανταγωνισμού.

101 Προκειμένου να κριθεί ότι η απάντηση που δόθηκε στις αιτιάσεις των UFEX κ.λπ. ήταν ανεπαρκής, το Πρωτοδικείο, με τις σκέψεις 75 έως 95 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, αποφάνθηκε ότι τα στοιχεία που παρασχέθηκαν από την Επιτροπή ήταν πολύ γενικά και ανακριβή.

102 Όπως επισήμανε η γενική εισαγγελέας, στο σημείο 97 των προτάσεών της, το Πρωτοδικείο επέκρινε, ειδικότερα, την έλλειψη ακρίβειας ως προς τους χρησιμοποιηθέντες οικονομικούς και λογιστικούς όρους, τη φύση των δαπανών που εξετάσθηκαν και

τους επιμέρους οικονομικούς υπολογισμούς που έγιναν. Έκρινε ότι δεν ήταν σε θέση να ελέγξει την ύπαρξη τυχόν πλάνης ως προς τα πραγματικά περιστατικά ή πλάνης εκτιμήσεως και, ως προς τα μεταβλητά έξοδα, έκρινε ότι η επίδικη απόφαση θα μπορούσε τουλάχιστον να περιέχει μια γενική σύνοψη των αναλυτικών λογιστικών υπολογισμών για τις παρεχόμενες υπηρεσίες.

103 Πάντως, επιβάλλεται η διαπίστωση, πρώτον, όπως άλλωστε επισήμανε το Πρωτοδικείο με τη σκέψη 73 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι «οι λόγοι για τους οποίους η Επιτροπή απέρριψε την [προταθείσα από τις UFEX κ.λπ.] μέθοδο υπολογισμού του κόστους των παροχών αυτών προκύπτουν σαφώς από την αιτιολογία που εκτίθεται στις αιτιολογικές σκέψεις 49 έως 56 της [επίδικης] αποφάσεως».

104 Ειδικότερα, η Επιτροπή εξηγεί για ποιο λόγο οι λεπτομερείς οικονομικές μελέτες που υπέβαλαν οι UFEX κ.λπ. στηρίζονταν στην έννοια της συνήθους τιμής της αγοράς, η οποία κατά την Επιτροπή παρερμηνεύθηκε ουσιωδώς. Συγκεκριμένα, οι UFEX κ.λπ. όρισαν την τιμή αυτή ως την τιμή στην οποία μια συγκρίσιμη ιδιωτική εταιρία θα παρείχε τις εν λόγω υπηρεσίες σε μια άσχετη εταιρία, αν και πρέπει να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι η συναλλαγή διενεργείται μεταξύ δύο εταιριών που ανήκουν στον ίδιο όμιλο και ότι, υπό τις περιστάσεις αυτές, δεν μπορούν να αγνοηθούν οι στρατηγικού χαρακτήρα παράγοντες και οι συνεργίες που απορρέουν από το γεγονός ότι η Chronopost και η La Poste ανήκουν στον ίδιο όμιλο.

105 Υπό τις περιστάσεις αυτές, όπως επισήμανε η γενική εισαγγελέας στο σημείο 106 των προτάσεών της, θα ήταν άνευ αντικειμένου μια λεπτομερής απάντηση στις εκτιμήσεις και στους υπολογισμούς που αφορούν τα εν γένει ποσά των κρατικών ενισχύσεων που στηρίζουν οι εν λόγω μελέτες. Επομένως, δεν μπορεί να επικριθεί η Επιτροπή για τον λόγο ότι δεν απάντησε στα ανωτέρω.

106 Δεύτερον, διαπιστώνεται ότι το Πρωτοδικείο δεν ανέλυσε ποια στοιχεία της καταγγελίας των UFEX κ.λπ. εξετάστηκαν κατά την κρίση του ανεπαρκώς με την επίδικη απόφαση.

107 Τρίτον, επιβάλλεται επίσης η διαπίστωση ότι το Πρωτοδικείο δεν εκθέτει για ποιο λόγο η επίδικη απόφαση δεν αναφέρει τους λόγους για τους οποίους οι πραγματικοί και νομικοί ισχυρισμοί που προέβαλαν οι UFEX κ.λπ. δεν παρείχαν στην Επιτροπή τη δυνατότητα να αποφανθεί ότι υπάρχει κρατική ενίσχυση. Η αιτιολογία που δόθηκε, όπως υπενθυμίζεται με τη σκέψη 4 της παρούσας αποφάσεως, εκθέτει πράγματι κατά τρόπο σαφή και μη διφορούμενο τη συλλογιστική της Επιτροπής και καθιστά δυνατό τον δικαστικό έλεγχο.

108 Όσον αφορά τους οικονομικούς και λογιστικούς όρους που χρησιμοποίησε η Επιτροπή, τη φύση των δαπανών που εξετάσθηκαν και τους επιμέρους οικονομικούς υπολογισμούς που έγιναν, δεν μπορεί να αμφισβητηθεί ότι στηρίζονται σε περίπλοκες τεχνικές εκτιμήσεις. Εφόσον από την επίδικη απόφαση προκύπτει σαφώς η συλλογιστική της Επιτροπής κατά τρόπο που επιτρέπει τη μεταγενέστερη αμφισβήτηση της βασιμότητάς της ενώπιον του αρμοδίου δικαστηρίου, είναι περιττό να απαιτείται ειδική αιτιολογία για καθεμία από τις τεχνικής φύσεως επιλογές ή για κάθε αριθμητικό στοιχείο επί των οποίων στηρίχθηκε η αιτιολογία αυτή (βλ. αναλογικά, για τις πράξεις γενικής ισχύος, μεταξύ άλλων, απόφαση της 12ης Ιουλίου 2005, συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-154/04 και C-155/04, Alliance for Natural Health κ.λπ., Συλλογή 2005, σ. I-6451, σκέψη 134).

109 Εξάλλου, πρέπει να παρατηρηθεί ότι, για την εξασφάλιση της τήρησης του απορρήτου των υποθέσεων που επιλαμβάνεται η Επιτροπή κατ' εφαρμογή του άρθρου 241 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 287 ΕΚ), ορισμένα δεδομένα που αφορούν, μεταξύ άλλων, την τιμή κόστους των παρεχομένων υπηρεσιών δεν μπορούν να κοινολογούνται με ορισμένη πράξη όπως είναι, εν προκειμένω, η επίμαχη. Ο μη εξαντλητικός χαρακτήρας των αριθμητικών στοιχείων που περιέχει μια τέτοιου είδους πράξη ούτε επιτρέπει ούτε εμποδίζει την άσκηση μεταγενέστερου δικαστικού ελέγχου για τη θεμελίωση της ανεπαρκούς αιτιολογίας.

110 Τέλος, μολονότι οι UFEX κ.λπ. προέβαλαν ενώπιον του Πρωτοδικείου διάφορα επιχειρήματα για την αμφισβήτηση των δεδομένων επί των οποίων στηρίχθηκε η Επιτροπή, προκειμένου να αμφισβητήσουν τη βασιμότητα των επιλογών που έγιναν και, μεταξύ άλλων, την επάρκειά τους σε σχέση με τα κριτήρια που δέχτηκε το Δικαστήριο με την προαναφερθείσα απόφαση Chronopost κ.λπ. κατά Ufex κ.λπ., που καθιστούν, εν προκειμένω, δυνατό τον καθορισμό των συνήθων συνθηκών της αγοράς, εναπόκειται στην Επιτροπή να δικαιολογήσει την άποψή της ενώπιον του Πρωτοδικείου στο πλαίσιο της ένδικης διαδικασίας.

111 Αντιθέτως, το γεγονός ότι όλα αυτά τα στοιχεία δεν περιέχονται στο κείμενο της επίδικης αποφάσεως δεν επιτρέπει το συμπέρασμα, αν κατά μείζονα λόγο τα επιχειρήματα αυτά προβλήθηκαν ή αναπτύχθηκαν σε δίκη μεταγενέστερη της προαναφερθείσας αποφάσεως Chronopost κ.λπ. κατά Ufex κ.λπ., ότι η εν λόγω απόφαση δεν ήταν επαρκώς αιτιολογημένη.

112 Ως εκ τούτου, το Πρωτοδικείο δεν μπορούσε, χωρίς να υποπέσει σε νομικό σφάλμα, να καταλήξει, όπως και κατέληξε με τη σκέψη 95 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι του ήταν αδύνατο να ελέγξει αν η μέθοδος και η πορεία ανάλυσης που εφάρμοσε η Επιτροπή ήταν απαλλαγμένες από σφάλματα και συμβιβάζονταν με τις αρχές που διατυπώθηκαν με την εν λόγω απόφαση προκειμένου να κριθεί αν υφίσταται ή όχι κρατική ενίσχυση.

113 Από τις ανωτέρω σκέψεις προκύπτει ότι κανένας από τους ισχυρισμούς που δέχτηκε το Πρωτοδικείο δεν είναι τέτοιου είδους που να δικαιολογεί την ακύρωση της επίδικης αποφάσεως ελλείψει αιτιολογίας. Συνεπώς, είναι βάσιμος ο λόγος αναιρέσεως που προβλήθηκε από τη Chronopost και τη La Poste περί νομικού σφάλματος στο οποίο υπέπεσε το Πρωτοδικείο κατά την εκτίμηση της υποχρέωσης αιτιολογήσεως που βάρυνε την Επιτροπή.

114 Ως εκ τούτου, πρέπει να αναιρεθεί η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση καθόσον αποφάνθηκε ότι, λόγω παραβίασης της υποχρέωσης αυτής, έπρεπε να ακυρωθεί η επίδικη απόφαση, καθόσον δέχθηκε ότι η υλικοτεχνική και εμπορική υποστήριξη που παρείχε η La Poste στην SFMI-Chronopost δεν συνιστά κρατική ενίσχυση.

Επί του τετάρτου λόγου αναιρέσεως που αντλείται από νομικό σφάλμα στο οποίο υπέπεσε το Πρωτοδικείο κατά την εκτίμηση της έννοιας της κρατικής ενίσχυσης όσον αφορά τη μεταβίβαση της πελατείας της Postadex

Επιχειρήματα των διαδίκων

115 Η Chronopost και η La Poste υποστηρίζουν ότι εσφαλμένα το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η μεταβίβαση από ένα κράτος μέλος σε θυγατρική εταιρία μιας δραστηριότητας υποκείμενης σε ανταγωνισμό συνιστά κρατική ενίσχυση, με το σκεπτικό ότι η πελατεία, η οποία αποτελεί άυλο αγαθό χρηματοδοτούμενο από κρατικούς πόρους, μεταβιβάζεται έτσι χωρίς αντάλλαγμα.

116 Ως εκ τούτου, το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε νομικό σφάλμα λαμβάνοντας υπόψη, αντιθέτως προς όσα αποφάνθηκε το Δικαστήριο με την προαναφερθείσα απόφασή του Chronopost κ.λπ. κατά Ufex κ.λπ., για την ιδιαίτερη κατάσταση της La Poste η οποία, λόγω του ότι λειτουργεί σε τομέα μη υποκείμενο σε ανταγωνισμό, δεν είναι συγκρίσιμη με ιδιωτικές επιχειρήσεις. Η μεταβίβαση της Postadex δεν μπορεί να διαχωριστεί τεχνητά από τη μεταβίβαση ορισμένης δραστηριότητας από τη διοίκηση προς θυγατρική εταιρία, η οποία δεν μπορεί να εκτιμηθεί όπως η εισφορά μιας ιδιωτικής εταιρίας προς την υφιστάμενη θυγατρική της. Επιπλέον, η εισφορά κεφαλαίου των κρατικών αρχών προς την Chronopost έγινε, όπως διαπίστωσε η Επιτροπή, έναντι αμοιβής και, ως εκ τούτου, η συσταθείσα θυγατρική ουδόλως ωφελήθηκε από αυτή.

117 Εξάλλου, η επίμαχη σύσταση θυγατρικής, η οποία ήταν άλλωστε επιθυμητή από την Επιτροπή στο πλαίσιο της ελευθέρωσης τομέων που τελούσαν άλλοτε υπό καθεστώς μονοπωλίου, δεν είναι συγκρίσιμη με τις σχέσεις μεταξύ εταιριών και των υφιστάμενων θυγατρικών τους. Η σύσταση μιας θυγατρικής εταιρίας, που είναι συγκρίσιμη με τη διάσπαση εταιρίας, δεν συνιστά κρατική ενίσχυση διότι δεν υπάρχει ακόμη επωφελούμενος και, εν πάση περιπτώσει, δεν υφίσταται απαραιτήτως κάποιο όφελος. Εξάλλου, η Επιτροπή έλαβε υπόψη την υποτιθέμενη αξία των μεταβιβαζομένων άυλων αγαθών.

118 Τέλος, το Δικαστήριο έχει αποφανθεί ότι μια κεφαλαιακή συναλλαγή υπέρ μιας θυγατρικής του δημόσιου τομέα αποκλείεται, a priori, από οποιουδήποτε είδους

κρατική ενίσχυση, όταν στη συναλλαγή αυτή μετέχει και ιδιώτης επενδυτής, όπως εν προκειμένω, καθόσον η εταιρία TAT, η οποία κατείχε το 34 % του κεφαλαίου της SFMI, εισέφερε σ' αυτήν τα ίδια στοιχεία του ενεργητικού της.

119 Κατά τις UFEX κ.λπ., ορθώς μεταβιβάστηκε δωρεάν η Postadex στην SFMI-Chronopost, άνευ ανταλλάγματος, το οποίο δεν μπορεί να συναχθεί από την απόδοση των ιδίων κεφαλαίων, για την οποία τα αριθμητικά στοιχεία της Επιτροπής δεν είναι λυσιτελή. Οι εισφορές οι οποίες, σύμφωνα με το δίκαιο των εταιριών, πρέπει πάντοτε να αποτιμώνται ήταν σαφώς προς όφελος της Chronopost, παρέχοντάς της ως νεοεισερχόμενης έναντι των ανταγωνιστών ένα πλεονέκτημα κτηθέν εκτός των συνήθων συνθηκών της αγοράς. Επρόκειτο σαφώς για δωρεάν μεταβίβαση πελατείας, και μάλιστα δέσμιας, του μονοπωλίου προς τη θυγατρική του.

120 Για την εφαρμογή του άρθρου 92, παράγραφος 1, της Συνθήκης, μικρή σημασία έχει αν πρόκειται ή όχι για διάσπαση, καθόσον η έννοια της κρατικής ενίσχυσης ορίζεται όχι βάσει των αιτίων ή των λόγων άσκησης της δραστηριότητας, αλλά βάσει των αποτελεσμάτων της στη διακοινοτική αγορά και στο διακοινοτικό εμπόριο.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

121 Πρέπει, προκαταρκτικώς, να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία, ο χαρακτηρισμός της «ενίσχυσης», κατά την έννοια του άρθρου 92, παράγραφος 1, της Συνθήκης, απαιτεί τη συνδρομή όλων των προβλεπομένων στη διάταξη αυτή προϋποθέσεων (βλ. αποφάσεις της 21ης Μαρτίου 1990, C-142/87, Βέλγιο κατά Επιτροπής, αποκαλούμενη «Tubemeuse», Συλλογή 1990, σ. I-959, σκέψη 25, της 14ης Σεπτεμβρίου 1994, συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-278/92 έως C-280/92, Ισπανία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. I-4103, σκέψη 20, της 16ης Μαΐου 2002, C-482/99, Γαλλία κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. I-4397, σκέψη 68, και της 24ης Ιουλίου 2003, C-280/00, Altmark Trans και Regierungspräsidium Magdeburg, Συλλογή 2003, σ. I-7747, σκέψη 74).

122 Πρώτον, πρέπει να πρόκειται για παρέμβαση από το κράτος ή μέσω κρατικών πόρων. Δεύτερον, η παρέμβαση αυτή πρέπει να μπορεί να επηρεάζει τις μεταξύ κρατών μελών εμπορικές συναλλαγές. Τρίτον, πρέπει να χορηγεί πλεονέκτημα στον εξ αυτής

ωφελούμενο. Τέταρτον, πρέπει να νοθεύει ή να απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 30ής Μαρτίου 2006, C-451/03, Servizi Ausiliari Dottori Commercialisti, Συλλογή 2006, σ. I-2941, σκέψη 56).

123 Εξάλλου, κατά πάγια νομολογία, γίνεται δεκτό ότι τα παρεχόμενα πλεονεκτήματα μπορούν να προκύψουν όχι μόνον από θετικές παροχές, όπως είναι οι επιδοτήσεις, τα δάνεια ή η απόκτηση μεριδίων συμμετοχής στο κεφάλαιο επιχειρήσεων, αλλά και από παρεμβάσεις οι οποίες, υπό διάφορες μορφές, ελαφρύνουν τις επιβαρύνσεις που κανονικώς βαρύνουν τον προϋπολογισμό μιας επιχείρησης και οι οποίες, ως εκ τούτου, χωρίς να αποτελούν επιδοτήσεις υπό στενή έννοια, είναι της ίδιας φύσης και έχουν τα ίδια αποτελέσματα. Στο πλαίσιο των έμμεσων πλεονεκτημάτων που έχουν τα ίδια αποτελέσματα όπως εκείνα των επιδοτήσεων, επιβάλλεται να παρατηρηθεί ότι περιλαμβάνεται η παράδοση αγαθών ή η παροχή υπηρεσιών με προτιμησιακούς όρους (βλ. σχετικώς, μεταξύ άλλων, απόφαση της 20ής Νοεμβρίου 2003, C-126/01, GEMO, Συλλογή 2003, σ. I-13769, σκέψεις 28 και 29).

124 Για να διαπιστώσει, με τις σκέψεις 165 έως 167 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η μεταβίβαση της Postadex από τη La Poste, ήτοι κρατική υπηρεσία, προς όφελος της SFMI-Chronopost συνιστούσε κρατική ενίσχυση, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η πράξη αυτή υπέκρυπτε μεταβίβαση πελατείας, δηλαδή άυλου στοιχείου του ενεργητικού που είχε οικονομική αξία και ότι για το πλεονέκτημα που προέκυψε από αυτήν προς όφελος της SFMI-Chronopost δεν χορηγήθηκε κανένα αντάλλαγμα στη La Poste.

125 Η αιτιολογία αυτή αφήνει να εννοηθεί ότι η Postadex αποσπάσθηκε από τη La Poste χωρίς κανένα αντάλλαγμα ως εάν επρόκειτο για ιδιωτικοποίηση της μεταβιβασθείσας δραστηριότητας χωρίς αμοιβή.

126 Ωστόσο, η ανάλυση αυτή στηρίζεται σε εσφαλμένο συλλογισμό. Είναι γεγονός ότι, πράγματι, η La Poste προέβη στην εν λόγω μεταβίβαση μέσω της σύστασης θυγατρικής εταιρίας και ότι, με τη μεσολάβηση της χρηματοπιστωτικής εταιρίας που κατέχει το 100 %, απέκτησε το 66 % του κεφαλαίου της θυγατρικής της Chronopost. Πάντως, δεν μπορεί να αποκλεισθεί ότι η συμμετοχή αυτή λαμβάνει υπόψη, τουλάχιστον εν μέρει, την αξία των μεταβιβασθέντων υλικών και άυλων στοιχείων του ενεργητικού και, μεταξύ άλλων, την αξία της πελατείας της Postadex.

127 Όπως επισήμανε η γενική εισαγγελέας στο σημείο 117 των προτάσεών της, η La Poste διατήρησε ποσοστό της οικονομικής αξίας των δραστηριοτήτων που μεταβιβάστηκαν στην Chronopost ίσο προς το 66 % της εταιρικής συμμετοχής της στη δεύτερη.

128 Υπό τις συνθήκες αυτές, διαπιστώνεται ότι το Πρωτοδικείο δεν μπορεί, χωρίς τη διάπραξη νομικού σφάλματος, να στηρίξει την ανάλυσή του χωρίς να λάβει υπόψη, στο σύνολό τους, τις νομικές και οικονομικές προϋποθέσεις μεταβίβασης πελατείας στο πλαίσιο της σύστασης μιας θυγατρικής εταιρίας, ενώ αυτές καθαυτές οι προϋποθέσεις ήταν ικανές να αποφέρουν αντάλλαγμα έναντι του οφέλους που απέφερε η εν λόγω μεταβίβαση.

129 Εξάλλου, ο χαρακτηρισμός του μέτρου αυτού ως κρατικής ενίσχυσης θα μπορούσε να γίνει δεκτός μόνον εφόσον η μεταβίβαση της πελατείας της Postadex πληρούσε όλες τις προϋποθέσεις του άρθρου 92, παράγραφος 1, της Συνθήκης, όπως αυτές εκτίθενται με τη σκέψη 122 της παρούσας αποφάσεως, οι οποίες πρέπει να πληρούνται σωρευτικώς (βλ., σχετικώς, απόφαση της 23ης Μαρτίου 2006, C-237/04, Enirisorse, Συλλογή 2006, σ. I-2843, σκέψη 50).

130 Πάντως, δεν υποστηρίζεται ότι πληρούνται όλες οι εν λόγω προϋποθέσεις. Εν πάση περιπτώσει, όσον αφορά το ερώτημα αν, όπως προκύπτει από την τέταρτη των εν λόγω προϋποθέσεων, η μεταβίβαση αυτή νοθεύει ή απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό, αυτό θα μπορούσε να συμβεί αν, μεταξύ άλλων, η εν λόγω μεταβίβαση επέφερε αλλαγές στη δομή της οικείας αγοράς και επηρέαζε τη θέση των ήδη ευρισκόμενων στην αγορά αυτή ανταγωνιστικών επιχειρήσεων.

131 Συναφώς, όπως επισήμανε η γενική εισαγγελέας στο σημείο 120 των προτάσεών της, καθόσον η La Poste ασκούσε απευθείας τη δραστηριότητα διεκπεραίωσης επείγουσας αλληλογραφίας με την επωνυμία Postadex έως την ημερομηνία σύστασης της SFMI-Chronopost, η μεταβίβαση της πελατείας της Postadex προς όφελος της SFMI-Chronopost δεν φαίνεται να είχε ως αποτέλεσμα, αυτή καθαυτή, τη μεταβολή των όρων του ανταγωνισμού στην αγορά των υπηρεσιών διεκπεραίωσης επείγουσας αλληλογραφίας.

132 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να γίνει δεκτός ο τέταρτος λόγος αναιρέσεως που προέβαλαν η Chronopost και η La Poste και να αναιρεθεί η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση καθόσον ακύρωσε την επίδικη απόφαση με την οποία κρίθηκε ότι η μεταβίβαση της Postadex δεν συνιστούσε κρατική ενίσχυση.

133 Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των ανωτέρω σκέψεων, πρέπει να αναιρεθεί η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, αφενός, στο μέτρο που ακυρώνει την επίδικη απόφαση, καθόσον αποφάνθηκε ότι ούτε η υλικοτεχνική και εμπορική υποστήριξη που παρείχε η La Poste στη θυγατρική της SFMI-Chronopost ούτε η μεταβίβαση της Postadex συνιστούσαν κρατική ενίσχυση προς την SFMI-Chronopost και, αφετέρου, στο μέτρο που καθορίζει, κατά συνέπεια, τα δικαστικά έξοδα.

Επί των συνεπειών της αναιρέσεως της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως

134 Σύμφωνα με το άρθρο 61, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου, σε περίπτωση αναιρέσεως της αποφάσεως του Πρωτοδικείου, το Δικαστήριο μπορεί να αποφανθεί το ίδιο οριστικά επί της διαφοράς, εφόσον αυτή είναι ώριμη προς εκδίκαση. Αυτό συμβαίνει εν προκειμένω και, ως εκ τούτου, το Δικαστήριο πρέπει να αποφανθεί επί της ουσίας της προσφυγής περί ακυρώσεως της επίδικης αποφάσεως, εντός των ορίων της διαφοράς που έχει επιληφθεί, λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι όλα τα στοιχεία εκτιμήσεως της νομιμότητας αυτής μπορούσαν να υποβληθούν από τους διαδίκους κατά τη διάρκεια μιας διαδικασίας που περιελάμβανε πολλά στάδια.

Ως προς την έκταση της διαφοράς

135 Πρέπει, καταρχάς, να υπομνησθεί ότι η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση ακύρωσε την επίδικη απόφαση μόνο στο μέτρο που αποφάνθηκε ότι ούτε η υλικοτεχνική και εμπορική υποστήριξη που παρείχε η La Poste στην SFMI-Chronopost ούτε η μεταβίβαση της Postadex συνιστούσαν κρατική ενίσχυση προς την SFMI-Chronopost, μολονότι,

όπως υπενθυμίστηκε με τη σκέψη 4 της παρούσας αποφάσεως, το πρώτο άρθρο της επίδικης αποφάσεως αφορούσε άλλα στοιχεία για τα οποία η Επιτροπή έκρινε ότι δεν συνιστούσαν κρατική ενίσχυση.

136 Το Πρωτοδικείο απέρριψε τα επιχειρήματα των UFEX κ.λπ. που αφορούσαν αυτά τα άλλα στοιχεία, είτε με την προαναφερθείσα απόφαση Ufex κ.λπ. κατά Επιτροπής, όπως επισημάνθηκε με τη σκέψη 180 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, είτε με τις σκέψεις 189 έως 191 της δεύτερης.

137 Εξάλλου, στο πλαίσιο της εξέτασης του λόγου αναιρέσεως που αντλείται από εσφαλμένη ερμηνεία της έννοιας της κρατικής ενίσχυσης, το Πρωτοδικείο, με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, απέρριψε τα επιχειρήματα που προέβαλαν οι UFEX κ.λπ. προς στήριξη του λόγου αυτού, σχετικά, αφενός, με την εφαρμογή της μεθόδου της λεγόμενης «αναδρομικής παρεκβολής» και, αφετέρου, με την εκμετάλλευση της εμπορικής φήμης της La Poste.

138 Υπό τις συνθήκες αυτές, και καθόσον οι καθών, UFEX κ.λπ. δεν υπέβαλαν παρεμπίπτοντα αιτήματα, η μερική αναίρεση από το Δικαστήριο της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως δεν τη θίγει καθόσον το Πρωτοδικείο απέρριψε τα επιχειρήματα αυτά.

139 Συνεπώς, το αντικείμενο της διαφοράς που παραμένει προς εξέταση από το Δικαστήριο μετά την αναίρεση, όπως προκύπτει από τη σκέψη 132 της παρούσας αποφάσεως, περιορίζεται στην αμφισβήτηση της επίδικης αποφάσεως, μόνον κατά το μέτρο που διαπιστώνεται ότι η υλικοτεχνική και εμπορική υποστήριξη που παρείχε η La Poste στην SFMI-Chronopost δεν συνιστά κρατική ενίσχυση.

140 Στο πλαίσιο του αντικειμένου αυτού, απομένει, επομένως, να εξετασθούν τα επιχειρήματα που προβλήθηκαν ενώπιον του Πρωτοδικείου από τις UFEX κ.λπ., μετά την προαναφερθείσα απόφαση Chronopost κ.λπ. κατά Ufex κ.λπ., προς στήριξη του λόγου αναιρέσεως που αντλείται από εσφαλμένη ερμηνεία της έννοιας της κρατικής ενίσχυσης, δηλαδή, η μη κάλυψη των δαπανών της La Poste, η εκτίμηση σε ύψος χαμηλότερο από το πραγματικό και ο αυθαίρετος χαρακτήρας ορισμένων στοιχείων

στα οποία στηρίχθηκε η Επιτροπή, τα σφάλματα της περιλαμβανόμενης στο παράρτημα 4 της έκθεσης Deloitte λογιστικής προσαρμογής καθώς και ο αφύσικα υψηλός δείκτης εσωτερικής απόδοσης της επένδυσης της La Poste.

Επί της βασιμότητας της προσφυγής περί ακυρώσεως της επίδικης αποφάσεως

141 Προκαταρκτικώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι η έννοια της κρατικής ενίσχυσης, όπως ορίζεται στη Συνθήκη, έχει νομικό χαρακτήρα και πρέπει να ερμηνεύεται βάσει αντικειμενικών στοιχείων. Για τον λόγο αυτό, ο κοινοτικός δικαστής οφείλει, κατ' αρχήν, λαμβάνοντας υπόψη τόσο τα συγκεκριμένα στοιχεία της διαφοράς της οποίας επελήφθη όσο και τον τεχνικό ή περίπλοκο χαρακτήρα των εκτιμήσεων στις οποίες προέβη η Επιτροπή, να ασκεί πλήρη έλεγχο του κατά πόσον ένα μέτρο εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 92, παράγραφος 1, της Συνθήκης (απόφαση της 16ης Μαΐου 2000, C-83/98 P, Γαλλία κατά Ladbroke Racing και Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. I-3271, σκέψη 25).

142 Επομένως, εναπόκειται στο Δικαστήριο να εξακριβώσει αν τα πραγματικά περιστατικά που επικαλείται η Επιτροπή είναι όντως ακριβή και αν είναι ικανά να αποδείξουν την πλήρωση όλων των προϋποθέσεων, που αναφέρονται στη σκέψη 122 της παρούσας αποφάσεως, καθιστώντας δυνατό τον χαρακτηρισμό της «ενίσχυσης» κατά την έννοια του άρθρου 92, παράγραφος 1, της Συνθήκης.

143 Δεδομένου ότι εδώ πρόκειται για μια περίπλοκη οικονομική εκτίμηση, πρέπει να υπομνησθεί επίσης ότι, κατά πάγια νομολογία, ο δικαστικός έλεγχος μιας πράξης της Επιτροπής που συνεπάγεται τέτοια εκτίμηση πρέπει να περιορίζεται στον έλεγχο περί του αν τηρήθηκαν οι κανόνες διαδικασίας και αιτιολόγησης, αν τα πραγματικά περιστατικά που ελήφθησαν υπόψη για την αμφισβητούμενη επιλογή ήσαν ακριβή, αν υφίσταται πρόδηλη πλάνη κατά την εκτίμηση των περιστατικών αυτών ή κατάχρηση εξουσίας (βλ., σχετικώς, αποφάσεις της 29ης Φεβρουαρίου 1996, C-56/93, Βέλγιο κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. I-723, σκέψη 11, και της 8ης Μαΐου 2003, συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-328/99 και C-399/00, Ιταλία και SIM 2 Multimedia κατά Επιτροπής, Συλλογή 2003, σ. I-4035, σκέψη 39).

144 Εξάλλου, καθόσον, όπως αναφέρεται στη σκέψη 95 της παρούσας αποφάσεως, η έννοια της κρατικής ενίσχυσης αφορά αντικειμενική κατάσταση η οποία εκτιμάται κατά τον χρόνο έκδοσης της αποφάσεως της Επιτροπής, οι εκτιμήσεις που έγιναν μέχρι την εν λόγω ημερομηνία είναι αυτές που πρέπει να ληφθούν υπόψη για τη διενέργεια του προαναφερθέντος δικαστικού ελέγχου.

145 Τα επιχειρήματα που προέβαλαν οι UFEX κ.λπ., τα οποία σκοπούν στην απόδειξη του εσφαλμένου χαρακτήρα των εκτιμήσεων που οδήγησαν την Επιτροπή να θεωρήσει ότι η αμοιβή για την υλικοτεχνική και εμπορική υποστήριξη που παρείχε η La Poste προς όφελος της SFMI-Chronopost, κατά την περίοδο 1986 έως 1995, ήταν εύλογη και, ως εκ τούτου, δεν συνιστούσε κρατική ενίσχυση υπέρ της δεύτερης, πρέπει να εξεταστούν υπό το φως των ανωτέρω εκτιμήσεων.

146 Ειδικότερα, οι UFEX κ.λπ. ισχυρίζονται ότι η Επιτροπή αρκείται στον ισχυρισμό ότι καλυπτόταν το πλήρες κόστος που βάρυνε τη La Poste, χωρίς να διευκρινίζει τα παρασχεθέντα αριθμητικά στοιχεία ή τους διενεργηθέντες υπολογισμούς και ότι, εξάλλου, η έκθεση Deloitte στην οποία στηρίζεται αναγνωρίζει την αδυναμία αιτιολόγησης των συμπερασμάτων της επί των μεταβλητών εξόδων ελλείψει αναλυτικού λογιστικού συστήματος της La Poste πριν το 1992.

147 Συναφώς, και όπως επισήμανε το Πρωτοδικείο με τις σκέψεις 134 έως 136 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, σχετικά με την εφαρμογή της μεθόδου της αναδρομικής παρεκβολής, είναι γεγονός ότι μόλις από το 1992 η La Poste, η οποία αποτελούσε ακόμη αναπόσπαστο μέρος της γαλλικής διοίκησης, απέκτησε σύστημα αναλυτικής λογιστικής, ελλείψει του οποίου ήταν αδύνατος, προηγουμένως, ο ακριβής υπολογισμός του κόστους των παροχών της La Poste προς την SFMI-Chronopost.

148 Εξάλλου, όπως επισήμανε το Δικαστήριο με τη σκέψη 38 της προαναφερθείσας αποφάσεως Chronopost κ.λπ. κατά Ufex κ.λπ., ελλείψει οποιασδήποτε δυνατότητας συγκρίσεως της καταστάσεως της La Poste με αυτήν του ιδιωτικού ομίλου επιχειρήσεων που δεν δραστηριοποιείται σε τομέα όπου δεν υφίσταται ανταγωνισμός, οι «συνήθεις συνθήκες της αγοράς», οι οποίες είναι κατ' ανάγκην υποθετικές, πρέπει να εκτιμώνται σε σχέση με τα διαθέσιμα αντικειμενικά και επαληθεύσιμα στοιχεία.

149 Υπό τις περιστάσεις αυτές, δεν μπορεί, εκ πρώτης όψεως, να επικριθεί η Επιτροπή για τη στήριξη της επίδικης αποφάσεως στα μόνα έως τότε διαθέσιμα στοιχεία που προέκυπταν, μεταξύ άλλων, από την έκθεση Deloitte, όπως αυτά υποβλήθηκαν από τη Γαλλική Κυβέρνηση, τα οποία και καθιστούσαν δυνατή την ανασύνθεση των εξόδων που βάρυναν τη La Poste. Η προσφυγή στα στοιχεία αυτά θα ήταν επικριτέα μόνον αν αποδεικνυόταν ότι στηρίζονταν σε προδήλως εσφαλμένες εκτιμήσεις.

150 Πάντως, η εξέταση των στοιχείων των φακέλων που υποβλήθηκαν στο Δικαστήριο δεν επιτρέπει τέτοια διαπίστωση.

151 Πρώτον, κανένα στοιχείο δεν παρείχε στην Επιτροπή τη δυνατότητα να αμφισβητήσει τη βασιμότητα των στοιχείων που της παρέσχε το σύστημα αναλυτικής λογιστικής της La Poste, το οποίο τέθηκε σε λειτουργία από το 1992 και το οποίο, αναμφισβήτητα, τελούσε υπό τον έλεγχο ορκωτών λογιστών και ελεγκτή του κράτους. Το γεγονός ότι το γαλλικό Cour des comptes (Ελεγκτικό Συνέδριο), με έκθεση του 2003, υπογράμμισε τις «αδυναμίες» ορισμένων στοιχείων του συστήματος αυτού δεν αποδεικνύει ότι οι επιλογές της Επιτροπής κατά την ημερομηνία της επίδικης αποφάσεως ήταν προδήλως εσφαλμένες.

152 Πρέπει, εξάλλου, να σημειωθεί συναφώς ότι οι UFEX κ.λπ. επισύναψαν στην καταγγελία που υπέβαλαν στην Επιτροπή μια οικονομική ανάλυση την οποία κατάρτισε η Braxton καθώς και μια άλλη μελέτη της ίδιας εταιρίας προς στήριξη της προσφυγής που άσκησαν ενώπιον του tribunal de commerce του Παρισιού το 1993. Από τα διαλαμβανόμενα στην επίδικη απόφαση, τα οποία δεν αμφισβητήθηκαν, προκύπτει ότι οι UFEX κ.λπ. επισύναψαν στις παρατηρήσεις που υπέβαλαν στην Επιτροπή, τον Αύγουστο του 1996, μια νέα οικονομική μελέτη την οποία κατάρτισε η εταιρία συμβούλων Bain & Co. (στο εξής: μελέτη Bain), τα αριθμητικά στοιχεία της οποίας ήταν, κατά τις UFEX κ.λπ., πιο αξιόπιστα από τα στοιχεία των δύο προηγούμενων μελετών της Braxton.

153 Πάντως, εκτός του ότι αυτή η διαδοχική υποβολή μελετών αντανακλά τη δυσκολία εκτίμησης των πραγματικών εξόδων για την υποστήριξη που παρείχε η La Poste στην SFMI-Chronopost, φαίνεται, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα της επίδικης αποφάσεως, τα οποία δεν αμφισβητήθηκαν, ότι η έκθεση Deloitte αναλύει τα συμπεράσματα της μελέτης Bain και απαντά σε αυτά. Υπό τις συνθήκες αυτές, τα στοιχεία που δέχτηκε η Επιτροπή μετά την υποβολή της έκθεσης αυτής και βάσει του συνόλου

των εκτιμήσεων που περιέχονται σ' αυτήν πρέπει να θεωρηθούν ότι δεν ήταν αυθαίρετα αλλά στηρίζονταν στα τότε διαθέσιμα πληροφοριακά στοιχεία.

154 Δεύτερον, η μεθοδολογία της εν λόγω έκθεσης Deloitte, την οποία ακολούθησε στη συνέχεια και η Επιτροπή για τον καθορισμό των εξόδων που βάρυναν τη La Poste για τη δραστηριότητα διεκπεραίωσης επείγουσας αλληλογραφίας της SFMI-Chronopost, αμφισβητείται από τις UFEX κ.λπ. με το σκεπτικό ότι κατ' ουσίαν αγνοεί το γεγονός ότι ορισμένα πάγια έξοδα είναι άμεσα αποδοτέα μόνο στη δραστηριότητα διεκπεραίωσης επείγουσας αλληλογραφίας. Πάντως, η βασιμότητα μιας τέτοιου είδους επίκρισης τελεί υπό την προϋπόθεση της αποδείξεως συγκεκριμένων εξόδων της La Poste αποδοτέων στη δραστηριότητα διεκπεραίωσης επείγουσας αλληλογραφίας, πράγμα που ουδόλως αποδείχθηκε από τις UFEX κ.λπ., οι οποίες, συναφώς, χωρίς να προσδιορίσουν επακριβώς κανένα από τα έξοδα αυτά, περιορίστηκαν στο να αναφερθούν σε έγγραφα που περιείχαν γενικές και μη, άλλως πώς, τεκμηριωμένες ενδείξεις.

155 Εν πάση περιπτώσει, δεν φαίνεται ότι η προσφυγή στη μέθοδο αυτή, που εμπίπτει στην ευρεία εξουσία εκτιμήσεως την οποία διαθέτει η Επιτροπή σε θέματα τεχνικής φύσεως που καλείται να επιλύσει, είναι προϊόν προδήλως εσφαλμένης εκτιμήσεως, μολονότι δεν είναι εκ προοιμίου ασυμβίβαστη προς την απόδοση, όπως εν προκειμένω, μέρους των πάγιων εξόδων σε ορισμένη ή σε άλλη δραστηριότητα αναλόγως του μεγέθους των διαφόρων δραστηριοτήτων.

156 Τρίτον, είναι γεγονός ότι, όπως αναφέρεται στη σκέψη 147 της παρούσας αποφάσεως, ακριβής υπολογισμός του κόστους των παροχών προς την SFMI-Chronopost ήταν αδύνατος ελλείψει αναλυτικού λογιστικού συστήματος της La Poste κατά την περίοδο 1986 έως 1992.

157 Για να αποσοβηθεί ακριβώς η εν λόγω παράλειψη, ανατέθηκε στην εταιρία συμβούλων Deloitte Touche Tohmatsu το έργο της εκ νέου επεξεργασίας των διαθέσιμων λογιστικών στοιχείων προκειμένου να καταστεί δυνατός ο καθορισμός με τη βέλτιστη δυνατή προσέγγιση του συνόλου των εξόδων που αφορούσαν την υλικοτεχνική και εμπορική υποστήριξη που παρασχέθηκε στην SFMI-Chronopost.

158 Στο πλαίσιο αυτό, δεν φαίνεται προδήλως ακατάλληλη η επεξεργασία αυτή με διάφορες προσαρμογές, για τους λόγους και την έκταση των οποίων δόθηκαν εξηγήσεις από την Επιτροπή, με την απάντηση της 27ης Μαΐου 2005 στις γραπτές ερωτήσεις που απηύθυνε στους διαδίκους το Πρωτοδικείο. Η ύπαρξη τέτοιου είδους προσαρμογών δεν δικαιολογεί από μόνη της τη συναγωγή του συμπεράσματος περί μη συνοχής των στοιχείων που χρησιμοποίησε η Επιτροπή βάσει της μελέτης αυτής.

159 Τέταρτον, όσον αφορά το ερώτημα εάν η συμπεριφορά της La Poste ως μετόχου της SFMI-Chronopost δικαιολογείται εμπορικά βάσει της αρχής του επενδυτή που δραστηριοποιείται στην οικονομία της αγοράς και δεν υποκρύπτει, ως εκ τούτου, παρεμβάσεις ικανές να αποτελέσουν κρατικές ενισχύσεις, η Επιτροπή, όπως προκύπτει από την επίδικη απόφαση, επαλήθευσε ότι ο ΔΕΑ της επένδυσης της La Poste ως μετόχου υπερέβαινε το συνολικό κόστος του κεφαλαίου της SFMI-Chronopost, δηλαδή τον συνήθη δείκτη απόδοσης που ένας ιδιώτης επενδυτής θα αξίωνε υπό παρόμοιες περιστάσεις.

160 Είναι γεγονός, το οποίο, εξάλλου, δεν αμφισβητήθηκε, ότι ο υπολογισμός που έγινε, όπως εκτίθεται στην επίδικη απόφαση και όπως προκύπτει από τον πίνακα 1 του υπομνήματος απαντήσεως της Επιτροπής της 27ης Μαΐου 2005, δηλαδή χωρίς να ληφθεί υπόψη η ενίσχυση που συνίστατο στην πρόσβαση στο δίκτυο και στα άυλα στοιχεία του ενεργητικού της La Poste (πρώτο σενάριο) οδήγησε στη διαπίστωση ότι ο ΔΕΑ υπερέβαινε κατά πολύ το κόστος του κεφαλαίου. Όσον αφορά τον ΔΕΑ που υπολογίστηκε λαμβάνοντας υπόψη την ενίσχυση που συνίστατο στην πρόσβαση στο δίκτυο και στα εν λόγω άυλα στοιχεία του ενεργητικού (δεύτερο σενάριο), οι UFEX κ.λπ. υποστηρίζουν ότι ο πίνακας 2 του εν λόγω υπομνήματος περιέχει εσφαλμένο υπολογισμό.

161 Πάντως, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι ο ισχυρισμός των UFEX κ.λπ., ο οποίος δεν θίγει το συμπέρασμα που προκύπτει από το πρώτο σενάριο, δεν ασκεί επιρροή. Πράγματι, αφενός, από την επίδικη απόφαση προκύπτει ότι η Επιτροπή προσέφυγε στο δεύτερο σενάριο μόνο βάσει των στοιχείων που της υπέβαλαν οι UFEX κ.λπ., των οποίων την ισχύ αμφισβητούσε, και τούτο μόνο για να ενισχύσει τα αποτελέσματα του πρώτου σεναρίου.

162 Αφετέρου, μεταξύ των στοιχείων αυτών συγκαταλέγεται το ποσό που, σύμφωνα με τις UFEX κ.λπ., αντιστοιχεί στην ενίσχυση που προκύπτει από τους προνομιακούς όρους πρόσβασης στις θυρίδες της La Poste, μολονότι ούτε οι UFEX κ.λπ. ούτε η

μελέτη Bain, όπως διευκρινίζει η επίδικη απόφαση, δεν εξηγούν πώς υπολογίστηκε το ποσό αυτό. Υπό τις συνθήκες αυτές, ο επίμαχος ισχυρισμός δεν καθιστά δυνατή την απόδειξη του προδήλως εσφαλμένου χαρακτήρα της εκτίμησης της Επιτροπής ως προς την κατάλληλη απόδοση των ιδίων κεφαλαίων που αφιερώθηκαν στην ανταγωνιστική δραστηριότητα.

163 Τέλος, υπενθυμίζεται ότι ο καθορισμός του ΔΕΑ σκοπούσε, εν προκειμένω, στο να εξακριβωθεί αν η συμπεριφορά της La Poste ως μετόχου της SFMI-Chronopost δικαιολογούνταν εμπορικά βάσει της αρχής του επενδυτή που δραστηριοποιείται στην οικονομία της αγοράς. Λαμβάνοντας υπόψη τον εν λόγω σκοπό, αυτό που ενδιέφερε την Επιτροπή ήταν να μάθει αν ο ΔΕΑ υπερέβαινε τον συνήθη δείκτη απόδοσης που ένας ιδιώτης επενδυτής θα αξίωνε υπό παρόμοιες περιστάσεις. Ως εκ τούτου, το αν η υπέρβαση αυτή ήταν περισσότερο ή λιγότερο σημαντική δεν ασκεί επιρροή στο ζήτημα αν οι οικονομικές συναλλαγές μεταξύ της La Poste και της θυγατρικής της υπέκρυπταν κρατική ενίσχυση. Το επιχείρημα των UFEX κ.λπ. που αντλείται από τον ασυνήθιστα υψηλό ΔΕΑ δεν ασκεί, επομένως, επιρροή εν προκειμένω.

164 Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των ανωτέρω σκέψεων, ο λόγος αναιρέσεως που αντλείται από εσφαλμένη ερμηνεία της έννοιας της κρατικής ενίσχυσης δεν είναι βάσιμος και, ως εκ τούτου, πρέπει να απορριφθεί η προσφυγή των UFEX κ.λπ. που διώκει την ακύρωση της επίδικης αποφάσεως.

Επί των δικαστικών εξόδων

165 Το άρθρο 122, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας προβλέπει ότι, όταν η αίτηση αναιρέσεως απορρίπτεται ως αβάσιμη ή όταν γίνεται δεκτή και το Δικαστήριο κρίνει το ίδιο οριστικά τη διαφορά, αποφαίνεται και επί των δικαστικών εξόδων. Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του ίδιου κανονισμού, που έχει εφαρμογή στην κατ' αναίρεση δίκη βάσει του άρθρου 118 του ίδιου κανονισμού, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα. Το άρθρο 69, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, του εν λόγω κανονισμού προβλέπει, ωστόσο, ότι το Δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει ότι κάθε διάδικος φέρει τα δικαστικά του έξοδα εφόσον συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι. Η παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, του άρθρου αυτού, διαλαμβάνει ότι τα κράτη μέλη που παρεμβαίνουν στη δίκη φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα.

166 Κατόπιν των ανωτέρω, κάθε διάδικος, καθώς και η Γαλλική Δημοκρατία, πρέπει να φέρει τα δικαστικά του έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τμήμα μείζονος συνθέσεως) αποφασίζει τα εξής:

1) Αναιρεί την απόφαση του Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 7ης Ιουνίου 2006, T-613/97, UFEX κ.λπ. κατά Επιτροπής, αφενός, στο μέτρο που ακυρώνει την απόφαση 98/365/ΕΚ της Επιτροπής, της 1ης Οκτωβρίου 1997, σχετικά με τις ενισχύσεις που φέρεται ότι χορήγησε η Γαλλία στην SFMI-Chronopost, καθόσον αποφάνθηκε ότι ούτε η υλικοτεχνική και εμπορική υποστήριξη που παρείχε η La Poste στη θυγατρική της SFMI-Chronopost ούτε η μεταβίβαση της Postadex συνιστούσαν κρατική ενίσχυση υπέρ της SFMI-Chronopost και, αφετέρου, στο μέτρο που καθορίζει, κατά συνέπεια, τα δικαστικά έξοδα.

2) Απορρίπτει την υπ' αριθ. T-613/97 προσφυγή που ασκήθηκε ενώπιον του Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

3) Κάθε διάδικος, καθώς και η Γαλλική Δημοκρατία, φέρει τα δικαστικά του έξοδα.

(υπογραφές)